

PRIECĪGUS VASARSVĒTKUS!

Ingmārs Čaklais,

LR Saeimas Juridiskās komisijas Pilsonības likuma grozījumu apakškomisijas vadītājs

Šī gada 9. maijā Saeima pieņēma sen gaidītos grozījumus Pilsonības likumā (likumprojekts 52/LP11). Šī likumprojekta aizsākums meklējams jau 10. Saeimā. Kaut arī kopš likumprojekta ierosinājuma dienas pagājis ilgs laiks, tas ir attaisnojams ar lielo un nopietno grozījumu sagatavošanas procesu, jo visi iesaistītie veicinājuši, ka ir pieņemts maksimāli kvalitatīvs, Latvijas ģeopolitiskai situācijai un 21. gadsimtam atbilstošs pilsonības atgūšanas un iegūšanas regulējums.

Šāda likuma labojumu nepieciešamība Latvijai tiesībspolitiski ir nozīmīga kā nacionālai valstij, lai nezaudētu identitāti un savu pilsoņu kopumu globālizācijas, eiropiskās integrācijas un ekonomiskās migrācijas procesos.

Līdzšinējais pilsonības likums balstījās uz dubultpilsonības aizlieguma principu, taču mūsdienās

valsts praksē arvien vairāk dominē pretējais princips, ka ikviena persona var iegūt vai saglabāt vairāku valstu pilsonību. Kā norādīts Satversmes tiesas 2010. gada 13. maija Spriedumā lietā Nr. 2009-94-01: *Dubultpilsonības jautājums pamatā ir politisks, nevis tāds, kas būtu izšķirams, balstoties uz juridiskiem apsvērumiem. [...] Pilsonības jautājuma tiesiskā regulējuma pieņemšanai piemīt politiskais aspekts. [...] Likumdevējs, izšķiroties par labu dubultpilsonības pieļaušanai, nosaka arī to, kurām personām un kādos gadījumos dubultpilsonība ir pieļaujama, ņemot vērā valsts intereses, politisko situāciju un pilsonības politiku.*

Ievērojot Satversmes tiesas motivāciju, parlaments rīkojās atbildīgi un atbilstoši, aicinot talkā gan ieinteresētās personas, gan labākos Latvijas un citu valstu konstitucionālo tiesību ekspertus. Iespēju robežās tika pētīta citu valstu prakse un pieredze pilsonības jautājumu risināšanā, tika organizēta

starptautiska konference un neskaitāmas apspriedes, tika analizēti pētījumi un vākta informācija, līdz 9. maijā Latvijas parlaments likumprojektu atbalstīja, nabalsojot ar balsu vairākumu.

Par dažiem svarīgākajiem punktiem, ko paredz likumprojekts.

Pilsonības likuma 1. pantā ir izdarītas kardinālas pārmaiņas, nosakot likuma mērķi. Ar mērķi nosaka vadlīnijas, uz ko mēs tiecamies un kas ir jāsasniedz likumam kopumā. Kopīgai valsts politikai pilsonības jautājumā šīs tezes ir ļoti svarīgas.

Pārmaiņas piedzīvojis arī 2. pants, kas tāpat kā līdz šim nosaka piederību pie Latvijas pilsonības, bet ar citu formulējumu un citu pievienoto vērtību. Tostarp 2. panta pirmās sadaļas 3. punkts nosaka, ka Latvijas pilsonis ir:

3) latvietis vai līvs, kuŗš Latvijā apliecinājis visus šādus nosacījumus:

a) ka viņa priekštecis 1881.gadā vai vēlāk pastāvīgi dzīvojis Latvijas teritorijā, kāda tā pastāvēja līdz

1940. gada 17.jūnijam,

b) savu latviešu valodas prasmi saskaņā ar šā likuma 20.pantu vai no latviešu valodas prasmes pārbaudes ir atbrīvots saskaņā ar šā likuma 21.pantu;

c) savu piederību pie valstsnācijas (latviešiem) vai autohtoniem (līviem), iesniedzot dokumentāru apstiprinājumu tam, ka viņš vai vismaz viens no viņa vecākiem vai vecvecākiem ir piederīgs pie valstsnācijas vai autohtoniem, vai arī paskaidrojumu tam, kādēļ šādu apstiprinājumu nav iespējams iesniegt, un minētā apstiprinājuma vietā iesniedzis citus apliecinājumus. Šo apstiprinājumu var aizstāt ar apliecinājumu par piederību pie latviešu kopienas savā dzīvesvietā ārpus Latvijas.

Atjaunojot Latvijas pilsonību saskaņā ar 2. pantu, nav nozīmes, kuŗā pasaules valstī ir pretendenta dzīvesvieta un kādas valsts pilsonis pretendents ir, t.i., pretendents var saglabāt jebkuŗu citu viņam esošo pilsonību.

Nozīmīgs ir likuma 8. prim pants, kas veidots, pamatojoties uz šobrīd spēkā esošo Pilsonības likuma Pārejas noteikumu 1. pantu, kuŗš nosaka, ka personām, kas reģistrējušās par Latvijas pilsoņiem pēc 1995. gada 1. jūlija, ir pienākums atteikties no citas valsts pilsonības (pavalstniecības). Likuma grozījumu 8. prim pants groza šo diskriminējošo ierobežojumu un tā arī nosaukts - Latvijas trimdinieku un viņu pēcnācēju pilsonība. Šis pants ne tikai atjauno taisnīgumu un tiesības pilsonību saņemt ikvienam trimdiniekam vai viņa pēcnācējam, bet šīs tiesības vairs nav terminētas un attiecas uz ikvienu trimdinieku vai viņa pēcnācēju jebkuŗā pakāpē, kas dzimis līdz šī likuma spēkā stāšanās dienai, neatkarīgi no tā, kuŗā pasaules valstī ir viņa dzīvesvieta. Protams, pretendentiem arī nav jāpierāda latviešu valodas prasme.

(Turpinājums 2. lpp.)

Aptvert neaptveramo Atklāta izstāde „Latviešu māksla trimdā”

Ceturtdien, 9. maijā, Latvijas Nacionālā mākslas muzeja (LNMM) izstāžu zālē „Arsenāls” tika atvērta vērienīga izstāde „Latviešu māksla trimdā” un laists klajā izstādes kurātores Daces Lambergas sagatavotais 280 lappuses biezais katalogs, ko izdevis apgāds „Neputns”.

Izstādi atklāja muzeja direktore Māra Lāce, uzsverot, ka šodien par trimdu vairs nevaram runāt, tomēr šis jēdziens joprojām nav pagājis, tāpēc arī izvēlēts šāds izstādes nosaukums. Izveidotās ekspozīcijas mērķis ir atklāt trimdas mākslas pienesumu latviešu mākslas kopainā. Latvijas Nacionālā mākslas muzeja kolekcijā patlaban glabājas ap tūkstoš tā sauktās trimdas mākslas darbu – gleznas, grafikas, skulptūras, arī lietiskās mākslas priekšmeti. Tie galvenokārt ir dāvinājumi; pirkumi ir „ļoti lielā, lielā mazākumā”, ar nožēlu piebilda muzeja direktore. Daļa dāvinājumu saņemta, tieši gatavojoties šai izstādei. Latvijā ir bijušas daudzas ārzemēs dzīvojošo latviešu un viņu pēcnācēju rīkotās darbu izstādes, taču šī ir plašākā, kuŗā varam aptvert, cik lielu ieguldījumu latviešu mākslinieki, dzīvojot svešās zemēs, devuši nacionālās kultūras saglabāšanā un attīstībā.

Rolands Lappuķe, Žaneta Jaunzeme-Grende un Māra Lāce

Kultūras ministre Žaneta Jaunzeme-Grende izstādes sakarā atcerējās, kā latviešus pirms kāda laika saliedējis valodas referendums; arī šī izstāde rāda, ka esam viena tauta, lai kur mēs dzīvotu.

Apsveikuma vārdus teica arī speciālo uzdevumu vēstnieks diasporas jautājumos Rolands Lappuķe. Taču vislielāko sajūsmu izraisīja PBLA Latvijas pārstāvības vadītāja Jāņa Andersona paziņojums,

ka tikai trīs minūtes pirms izstādes atklāšanas Saeima pieņēmusi grozījumus Pilsonības likumā, kas akceptē dubultpilsonības piešķiršanu. Par to balsojuši 65 deputāti, pret bijuši astoņi, bet 19 atturējušies.

Savukārt muzeja direktore vietniece Ginta Gerharde-Upeniece nolasīja Amerikas latviešu mākslinieku apvienības valdes priekšsēdes Lindas Treijas un Pasaules latviešu mākslinieku savienības valdes priekšsēdes Leldes Kalmītes apsveikumus.

Izstādes atklāšanā piedalījās arī tikko no Kanadas atceļojusi Ināra Matisa un Daina Dagnija, kas jau sen dzīvo Latvijā. Tautieši no citām zemēm droši vien Rīgā sabrauks uz Dziesmu svētkiem un tad jau arī apskatīs izstādi, jo tā būs atvērta līdz pat 28. jūlijam. Paredzēts, ka ar priekšlasījumu uzstāsies mākslas zinātniece Eleonora Šturma, bet 9. jūlijā muzejā „Rīgas Birža” paredzēta starptautiska konference par trimdas mākslas jautājumiem.

Kopumā izstāde ir liela un pamatīga. Tik plaša latviešu diasporas mākslas kopaina Latvijā nav redzēta. Ārzemēs pirmā tāda notika 1958. gadā, kad ASV dziesmu svētku laikā tika sarīkota plašākā pasaules latviešu mākslinieku kopskate.

Var teikt, ka izstāde „Latviešu māksla trimdā” cenšas aptvert gandrīz vai neaptveramo. Nav saskaitīts, cik latviešu māksli-

nieku vispār darbojušies ASV, Austrālijā, Kanadā un Eiropā, taču, šķiet, šis skaits varētu tuvojties tūkstotim. Tāpēc ir saprotams, ka kurātorei bija jāveic ļoti ievērojams darbs un nopietna atlase, lai atklātu vispārējo ainu no 1945. gada līdz mūsdienām. Ekspozīciju veido darbi no Latvijas Nacionālā mākslas muzeja kolekcijas, no topošā muzeja „Pasaules latviešu mākslas centrs” krājumiem Cēsīs, no Mūkslas mākslas galerijas un atsevišķām privātkolekcijām. Dace Lambergas atsevišķi izdala paaudzi, kas aizbrauca no dzimtenes, jau būdami meistari (Augusts Annuss, Sigismunds Vidbergs, Niklāvs Strunke un citi), viņu darbi izvietoti otrā stāva telpā. Atsevišķi eksponēti darbi, ko radījušas paaudzes, kas skolojušās mītnes zemēs. Vienā zālē koncentrēti darbi reālistiskā ievirzē, otrā – dažādi abstraktisma paveidi un modifikācijas. Tādējādi panākta laba pārskatāmība. Tomēr izstāde prasīt parasās, lai par to rakstītu plašāk, tāpēc par to drīzumā.

Māris Brancis

VASARSVĒTKOS

1 Kad Vasarsvētku diena bija atnākusi, visi bija sapulcējušies vienā vietā; 2 un piepeši no debesīm nāca rūkoņa, it kā stiprs vējš pūstu, un piepildīja visu namu, kur tie sēdēja, 3 un viņiem parādījās it kā uguns mēles, kas sadalījās un nolaidās uz ikvienu no tiem, 4 un visi tika piepildīti ar Svēto Garu un sāka runāt citās mēlēs, kā Gars tiem deva izrunāt. 5 Bet Jeruzalemē dzīvoja jūdi, dievbijīgi vīri no visādām tautām zem debess; 6 kad šis balss atskanēja, ļaužu pulks sanāca kopā un izbijās, jo ikviens tos dzirdēja runājam savā valodā. 7 Tie sabijās un brīnīdamies sacīja: "Vai visi šie, kas runā, nav galilieši? 8 Kā tad mēs ikviens dzirdam savu dzimto valodu?"

16... te piepildās pravieša Joēla vārdi: 17 tas notiks pēdējās dienās, saka Dievs, Es izliešu no Sava Gara pār visu miesu, un jūsu dēli un jūsu meitas pravietos, un jūsu jaunekļi redzēs parādības, un jūsu sirmgalvjī sapņos sapņus. 18 Un arī pār Saviem kalpiem un Savām kalponēm Es tanīs dienās izliešu no Sava

Gara, un tie pravietos.

(Ap. Darbi 2,1-8,16-18 Jaunais Bībeles tulkojums 2012)

Mīlie kristīgie draugi, mīlie latvieši Dieva plašajā pasaulē!

Vācu un anglosakšu vārds Vasarsvētki *Pfingsten/Pentecost* ir atvasinājumi no grieķu *pentekostē [hēmera] = piecdesmitā [diena]*, kas savukārt ir jūdu *Šavuots = nedēļa*, norādot uz septiņām nedēļām, 50 dienām pēc *Pesaha svētkiem*, mūsu Lieldienām.

Mums, latviešiem, nav sava atvasināta nosaukuma, un apzīmējums Vasarsvētki, vasaras svētki vai, kā jaunajā Bībeles tulkojumā minēts, Vasarsvētki, var arī nozīmēt mūsdienīgās ziedu vai puķu balles, šašliku vai copes „no laivas” sezonas atklāšana.

Vasarsvētki latviešiem nenoliedzami asociējas arī ar vasaras sākumu, it īpaši pēc tik garas ziemas kā šogad. Beidzot daba ir atmodusies, viss zeļ un plaukst, skrien gaisā, un tautas ticējumos Vasarsvētkos pārņemta daļa Jūrģu dienas ieražu, kas saistās ar pieguļā jāšanu un citām izpriešam.

Un tomēr Vasarsvētki ir kas vairāk nekā visas balles, copes, šašliki un pieguļā jāšanas.

Vai tad mēs, latvieši, savā laikā

nesaņēmām ne pilītes Svētā Gara, vai nebijām mājās? Domāju, ka mēs gan varam iztikt bez svētku nosaukuma norādēm, bez dienu, nedēļu skaitīšanas un tomēr varam būt Dieva Gara skarīti. Vai mūsu sirmgalvji nav sapņojuši sapņus? Vai mēs neesam piedzīvojuši un nepiedzīvojam daļu sapņotā piepildīšanos, vai necināties par saviem kalpiem un it īpaši kalponēm, mūsu mātītājām, brāļiem, māsām, cilvēkiem? Un praviešu mums taču arī netrūkst! It īpaši pēdējā laikā viņu mums ir daudz, turklāt šis pēdējais laiks nebūt neatbilst Dieva minētām pēdējām dienām. Paldies Viņam par to!

Paldies kā Jēzus mācekļiem Dieva Gars nāca rūkoņa, stiprā vējā, kas piepildīja visu namu, kur tie sēdēja, un viņiem parādījās it kā uguns mēles, kas sadalījās un nolaidās uz ikvienu no tiem, un visi tika piepildīti ar Svēto Garu.

Bet Viņš var būt arī, kā savā laikā pravietis Elija piedzīvoja, lēna balss (1. Ķeņ. 19,12b).

Kur mēs Viņu nojaušam, kur dzirdam? Kur Viņu atrodam?

Priecīgus Vasarsvētkus!

Prāvests Klāvs Bērziņš Rīgā

RADI UN DRAUGI
VIESNĪCA ★★★★★ WWW.HOTELRADIUNDRAUGI.LV

MĀRSTAĻU IELA 3 | RĪGA LV1050 | LATVIJA | +371 6782 0200

LAI PNĪ LŪGTI RĪGĀ, ANGLIJAS DAUGAVAS VANAGU FONDA VIESNĪCĀ "RADI UN DRAUGI"!

(Turpināts no 1. lpp.)

LATVIJA SAKĀRTO PILSONĪBAS LIKUMU

Likuma pants nosaka:

Latvijas trimdinieku un viņu pēcnācēju pilsonība:

(1) Ja persona, kuŗa bija Latvijas pilsonis 1940. gada 17. jūnijā, vai šādas personas pēcnācējs iesniedz apliecinājumu tam, ka laikā no 1940. gada 17. jūnija līdz 1990. gada 4. maijam tā atstājusi Latviju, glābdamās no PSRS vai Vācijas okupācijas režīma, vai tikusi deportēta un minēto iemeslu dēļ līdz 1990. gada 4. maijam nav atgriezies Latvijā uz pastāvīgu dzīvi, tad šī persona un tās pēcnācējs saglabā tiesības reģistrēties par Latvijas pilsoni.

(2) Ja šā panta pirmajā daļā minētās personas pēcnācējs, kuŗš dzimis līdz 2014. gada 1. oktobrim, iesniedz apliecinājumu tam, ka vismaz viens no viņa priekštečiem ir bijis šā panta pirmajā daļā minētā persona, tad viņš saglabā tiesības reģistrēties par Latvijas pilsoni. Attiecībā uz bērnu līdz 15 gadu vecumam apliecinājumu pauž viņa likumiskais pārstāvis.

(3) Šā panta pirmajā vai otrajā daļā minētajai personai, reģistrējoties par Latvijas pilsoni, var izveidoties dubultā pilsonība.

(4) Ministru kabinets nosaka atbildīgo institūciju un kārtību, kādā tā pieņem un izskata šā panta pirmajā vai otrajā daļā minētās personas apliecinājumu, un reģistrē šo personu par Latvijas pilsoni. Iesniegumu izskata četru mēnešu laikā.

Un, visbeidzot, 9. pants, kas nosaka:

Dubultā pilsonība

(1) Latvijas pilsonība saglabājas Latvijas pilsonim, kuŗš ir:

1) iegūvis citas Eiropas Savienības dalībvalsts vai Eiropas Brīvās tirdzniecības asociācijas dalībvalsts pilsonību;

2) iegūvis citas Ziemeļatlantijas

līguma organizācijas dalībvalsts pilsonību;

3) iegūvis Austrālijas Savienības, Brazīlijas Federatīvās Republikas vai Jaunzēlandes pilsonību;

4) iegūvis tādas valsts pilsonību, ar kuŗu Latvijas Republika noslēgusi līgumu par dubultās pilsonības atzīšanu;

5) iegūvis šīs daļas 1., 2., 3. un 4. punktā minētās valsts pilsonību, bet saņēmis Ministru kabineta atļauju saglabāt Latvijas pilsonību atbilstoši svarīgām valsts interesēm. Ministru kabinets lēmumu pieņem ne vēlāk kā gada laikā, un tas nav pārsūdzams;

6) automatiski iegūvis citas valsts pilsonību apprecoties (iegūvis *ex lege*) vai adopcijas rezultātā.

(2) Personai, kuŗa pēc 2013. gada 1. oktobra iegūst Latvijas pilsonību atbilstoši šā likuma 2. panta pirmās daļas 2. vai 4. punktam, dubultā pilsonība var izveidoties tikai tad, ja šai personai ir citas Eiropas Savienības dalībvalsts, Eiropas Brīvās tirdzniecības asociācijas dalībvalsts, Ziemeļatlantijas līguma organizācijas dalībvalsts, Austrālijas Savienības, Brazīlijas Federatīvās Republikas, Jaunzēlandes vai tādas valsts pilsonība, ar kuŗu Latvijas Republika noslēgusi līgumu par dubultās pilsonības atzīšanu, vai iepriekš minētās valsts pilsonība, ja ir saņemta Ministru kabineta atļauja.

(3) Latviešiem un līviem, kuŗi pēc 2013. gada 1. oktobra iegūst Latvijas pilsonību atbilstoši šā likuma 2. panta pirmās daļas 3. punktam, var izveidoties dubultā pilsonība.

(4) Personai, kuŗa tiek uzņemta Latvijas pilsonībā *naturalizācijas* kārtībā, nedrīkst izveidoties dubultā pilsonība, izņemot šā likuma 2. panta otrajā daļā paredzētos gadījumus.

(5) Bērnam, kuŗš pēc 2013. gada 1. oktobra iegūst Latvijas pilsonību atbilstoši šā likuma 2. panta pirmās daļas 2., 5. vai 6. punktam, var izveidoties dubultā pilsonība, ja ievēroti šā likuma 23. panta trešās daļas nosacījumi.

(6) Ja Latvijas pilsoni saskaņā ar ārvalsts likumiem var vienlaikus uzskatīt arī par attiecīgās ārvalsts pilsoni, tiesbattiecībās ar Latvijas Republiku viņš uzskatāms vienīgi par Latvijas pilsoni.

Kā redzams, tad šajā pantā ir ne tikai nosaukta valstis, ar kuŗām pieļaujama dubultpilsonība, bet pants paredz iespēju Latvijai slēgt līgumu par dubultpilsonības atzīšanu un Ministru kabinetam ir deleģētas tiesības lemt par izņēmuma gadījumiem, atļaujot piešķirt dubultpilsonību ar jebkuŗu pasaules valsti.

Gan likuma 2. pants, gan 8. prim pants ir speciālās normas ārpus 9. panta kopīgā regulējuma, kas nosaka vispārējo kārtību dubultpilsonības iegūšanai vai saglabāšanai, un, ja pretendents kvalificējas 2. vai 8. prim pantam, tad viņam nav jāievēro 9. panta noteikumi.

Rezumējot aprakstīto, var teikt, ka šo pantu nozīmē ir šāda:

- ikviens Latvijas bijušais pilsonis vai viņa pēcnācējs, kuŗš, bēgot no PSRS vai Vācijas okupācijas režīma vai tikt deportēts, ir zaudējis pilsonību un nav varējis to atjaunot, varēs to izdarīt, balstoties uz 8. prim pantu. Turklāt šajā gadījumā valodas prasme netiks pārbaudīta un nav svarīgi, kuŗa cita valsts pilsonība ir pretendētājam;

- ikviens latvietis vai līvis, kas nevarēs iegūt vai atjaunot Latvijas pilsonību kā trimdinieks vai viņa pēcnācējs (8. prim pants), to varēs izdarīt pēc 2. panta, bet šajā gadījumā tiks pārbaudīta latviešu

valodas prasme. Turklāt abi šie gadījumi pieļauj saglabāt mītnes zemes pilsonību (pilsonības) neatkarīgi no tā, kādas valsts pilsonis ir pretendents;

- visi pārējie dubultpilsonības gadījumi tiek reglamentēti 9. pantā, kas paredz dubultpilsonības pieļaujāmību ar valstīm, kuŗas Latvija atzīst sev par „ģeopolitiski tuvām”. Šais vārds patiesi ieliekot nopietnu analīzi un vērtējuma darbu.

Laika gaitā ir izveidojusies kategorija personu, kuŗas, iegūstot citas valsts pilsonību, ir bijušas spiestas atteikties no Latvijas pilsonības vai kuŗām ar tiesas spriedumu ir atņemta Latvijas pilsonība, jo līdz šim pastāvēja dubultpilsonības aizliegums. Tagad Pilsonības likuma 25. panta trešā daļa nosaka Latvijas pilsonības atjaunošanas kārtību arī šādām personām. Šīs personas varēs atgūt Latvijas pilsonību, uzrakstot iesniegumu par Latvijas pilsonības atjaunošanu. Diemžēl Latvijas valsts līdz šim nav tikusi līdzī 21. gadsimtam, saviem pilsoņiem un viņu migrācijas procesiem. Ar šīs normas sakārtošanu likumdevējs ne tikai izlabo šo netaisnību, bet arī atvairina ikvienam, kam nācijas šo nepatīkamo procesu piedzīvot, atgādinot – Latvijai ikviens pilsonis ir nozīmīgs!

Likumā ir veiktas arī daudzas citas pārmaiņas un pārveidotas vai vienkāršotas vairākas procedūras. Likums ir sakārtots atbilstoši 21. gadsimtam un Latvijas vajadzībām.

Protams, ikvienam, kuŗu šis likums skār, ir jāiepazīstas ar to un, pirms uzsāk darbības saistībā ar Latvijas pilsonības atjaunošanu vai iegūšanu, ir jāsaprot, pēc kuŗa panta attiecīgā persona var kļūt par Latvijas pilsoni.

Latvija izdarījusi milzīgu darbu, un tagad mēs aicinām ikvienu valsti, kas ir iekļauta mūsu Pilsonības likuma 9. pantā kā valsts, ar kuŗu Latvijas pilsonim pieļaujam dubultpilsonību, izvērtēt iespējas līdzīgu likuma normu ieviest saviem pilsoņiem.

Šai ziņā Latvija ar savu nostāju pilsonības jautājumā ir moderna valsts un rāda priekšzīmi citām pasaules valstīm, kuŗas diskusijas par dubultpilsonību ir tikai iespējas vai atstātas pagaidu rēģulējuma līmeņi.

Var teikt, ka Pilsonības likuma normas ir kļuvušas liberālākas, bet ne paviršas vai bezatbildīgas. Šie likuma grozījumi palīdzēs ne tikai atgūt vairākus desmitus tūkstošu Latvijas pilsoņu, bet nepazaudēt pilsoņus arī nākotnē.

Kārtību par Latvijas pilsonības atgūšanas un iegūšanas procedūram pēc šī likuma grozījumu stāšanās spēkā noteiks Ministru kabinets, izdodot atsevišķus noteikumus, kas šobrīd jau tiek izstrādāti un tiks pabeigti līdz 2013. gada 1. oktobrim.

Apsveicu ikvienu Latvijas pilsoni vai potenciālo pilsoni par jauno likuma regulējumu, kas dos katram valsts patriotam iespēju savu saikni ar Latviju atjaunot un apstiprināt!

Lasiet tīmeklī!

LAIKS

mājaslapa

www.laiks.us

Piemin Otrā pasaules kara upurus

Nacisma sagrāves un Otrā pasaules kara upuru piemiņas dienā, šajā saulainajā 8. maija dienā Rīgas Brāļu kapos pēc Valsts prezidenta Andra Bērziņa uzaicinājuma vienā piemiņas sarīkojumā godināt abās frontēs pusēs kritušos karavīrus, bija pulcējušies kara veterāni, valsts iestāžu un organizāciju un Latvijas valdības pārstāvji. Pēc svinīgās sarīkojuma daļas, vainagu un ziedu nolikšanas Valsts prezidents Andris Bērziņš, Ministru prezidents Valdis Dombrovskis, Saeimas priekšsēde Solvita Āboltiņa un Rīgas domes priekšsēdis Nils Ušakovs sasveicinājās ar klātesošajiem kara veterāniem, paspiežot katram roku. Klāt bija arī PSRS pusē karājušie latviešu 130. korpusa cīnītāji.

Starp ārvalstu vēstniekiem un militārajiem atašējiem iztrūka Krievijas Federācijas vēstnieka un vēstniecības pārstāvju. Ir jau parasts, ka Austrumu kaimiņi 8. maija svinībās nepiedalās, jo viņu ieskatā Uzvaras diena ir 9. maijs. (Stalīns savulaik nepieņēma 8. maiju, jo Vācijas kapitulācijas dokuments šai dienā nebija

Rīgas Brāļu kapos 8. maijā. Priekšplānā no kr.: Ministru prezidents Valdis Dombrovskis, Saeimas priekšsēde Solvita Āboltiņa un Valsts prezidents Andris Bērziņš

pārtulkots krievu valodā un to nebija parakstījis „īstais” padomju puses pārstāvis. Tāpēc kapitulācijas akts tika parakstīts dienu vēlāk, un tas pēc Maskavas laika bija 9. maijs.)

Daugavas Vanagus pārstāvēja DV CV prezidija locekļi, Dauga-

vas Vanagi Latvijā, godinot kritušos karavīrus ar vainagiem un ziediem. Ziedi tika nolikti arī pie plkv. V. Januma, ģen. K. Goppera un ģen. R. Bangerska atdusas vietas.

Pēc svinīgā sarīkojuma Rīgas Brāļu kapos kritušie karavīri tika

Lestenes Brāļu kapos 8. maijā

godināti piemiņas brīdi ar uzrunām un dziesmām, ar vainagiem un ziediem Lestenes Brāļu kapos.

Runāja aizsardzības ministrs Artis Pabriks, NBS Apvienotā stāba priekšnieks brigādes ģenerālis Juris Zeibārts, DV priekšnieks A. Mežmalis, Nacionālo karavīru biedrības priekšsēdis

Edgars Skreija, Nacionālo partizānu apvienības vadītājs Ojārs Stefans un citi. Prāvs bija arī sabiedrības pārstāvju pulciņš. Piemiņas brīdi svinīgi papildināja NBS orķestris, NBS Apvienotā stāba bataljona karavīru goda sardze un koņi. Kritušos cīnītājus godināja ar šauteņu salūtu.

Andrejs Mežmalis

LATVIJA DIENU RITĒJUMĀ

Valsts prezidents Turkmēnistānā

Valsts prezidents Andris Bērziņš 14. un 15. maijā oficiālā vizītē apmeklēja Turkmēnistānas Republiku. Svinīgā ceremonijā Latvijas prezidents tika sagaidīts Turkmēnistānas prezidenta pils kompleksā “Oguzhant”. Ceļā no lidostas bija redzami lieli plakāti gan ar Latvijas Valsts prezidenta un Turkmēnistānas prezidenta milzīgām fotografijām, gan ar uzrakstiem: “Lai dzīvo Latvijas un Turkmēnistānas draudzība”, “Laipni lūdzam” u.c.

Andri Bērziņu par ierašanos Ašhabadā sveica Turkmēnistānas prezidents Gurbanguli Berdimuhamedovs. Sarunas sākumā Berdimuhamedovs norādīja, ka viņam ir ļoti labas atmiņas par pērn septembrī notikušo vizīti Latvijā. Bērziņš savukārt pateicās par ielūgumu apmeklēt vizītē Turkmēnistānu.

Latvijas Valsts prezidents Andris Bērziņš un Turkmēnistānas prezidents Gurbanguli Berdimuhamedovs tikšanās laikā vienojās veicināt abu valstu transita un transporta potenciāla stiprināšanu (FOTO: Valsts prezidenta kanceleja)

Valsts prezidenta biznesa delegācijā iekļauti 49 Latvijas uzņēmēji, kuri pārstāv visplašāko nozaļu spektru, visvairāk - transportu un loģistiku.

Ašhabadā Valsts prezidents piedalījās vainaga nolikšanas cere-

monijā pie Turkmēnistānas Neatkarības pieminekļa un iestādīja koku Turkmēnistānas Neatkarības pieminekļa goda viesu alejā, kā arī nolika vainagu, godinot 1948. gada zemestrīces upuru piemiņu.

Godinot bijušā Latvijas prezidenta Kārļa Ulmaņa un visu to Latvijas cilvēku piemiņu, kuri atdusas Turkmēnistānas zemē, Andris Bērziņš nolika ziedus pie piemiņas plāksnes Turkmēnbaši kapos.

Diplomātiskās attiecības starp Latviju un Turkmēnistānu nodibinātas 1993. gada 5. februārī. 2012. gada septembrī Latviju oficiālā vizītē apmeklēja Turkmēnistānas prezidents Gurbanguli Berdimuhamedovs.

Valsts prezidents Andris Bērziņš Mātes dienā

12. maijā Latvijā un arī daudzās citās pasaules valstīs tika svinēta Mātes diena. Šos starptautiskos svētkus dažādās valstīs svin atšķirīgos datumos, bet Latvijā kopš 1992. gada - maija otrajā svētdienā.

Valsts prezidents Andris Bērziņš aicināja visus cilvēkus atcerēties svētkos pateikt paldies savām mātēm.

“Pateikt paldies par dzīvības došanu, rūpēm, uztraukumiem, atbalstu un negulētām naktīm, par ceļmaizi dzīvei un iespēju vienmēr saņemt atbalstu, padomu, sajūst labas domas. Tik plaša un vēl daudzskārt plašāka ir izjūtu amplitūda, kad cilvēkberns neatkarīgi no nodzīvoto gadu skaita vēlas pateikties mīļajai mātei, mammītei, māmiņai,” raksta Valsts prezidents, norādot, ka Mātes diena, kas tiek svinēta pavasarī plaukumā, ir tikai viena no iespējām pateikt paldies. “Arī tad, ja mātes vairs līdzās nav, viņas jūtu spēks un mīlestība mūs pavada un sargā vienmēr.”

Svinot Mātes dienu, Rīgā un arī citviet Latvijā notika dažādi sarīkojumi.

Andris Teikmanis – jaunais vēstnieks Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotajā Karalistē

Latvijas Valsts prezidents Andris Bērziņš svinīgā ceremonijā Melngalvju namā pasniedza akreditācijas vēstuli jaunajam Latvijas Republikas ārkārtējam un piln-

rotajam vēstniekam Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotajā Karalistē Andrim Teikmanim (*attēlā*).

Teikmanis darbu Ārlietu ministrijā uzsāka 1994. gadā. Savas diplomāta karjeras laikā A. Teikmanis ir bijis Latvijas Republikas ārkārtējais un pilnvarotais vēstnieks Eiropas Padomē, Vācijas Federatīvajā Republikā un Krievijas Federācijā. No 2002. līdz 2005. gadam A. Teikmanis bija Ārlietu ministrijas valsts sekretāra vietnieks, bet kopš 2008. gada decembra - Ārlietu ministrijas valsts sekretārs.

Teikmanis ir saņēmis vairākus nozīmīgus apbalvojumus par personisko ieguldījumu Latvijas diplomātisko attiecību veicināšanā, viņš ir Triju Zvaigžņu ordeņa komandieris, kā arī apbalvots ar II šķiras Latvijas Republikas Atzinības krustu.

Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotā Karaliste tradicionāli ir Latvijai nozīmīga un draudzīga sadarbības partnere. Starp abām

valstīm noris politiskais dialogs, kā arī dinamiska un plaša sadarbība ekonomikā, drošības politikā, kultūrā un citās jomās.

Izstāde Manthauzenā

Latvijas vēstniecības Austrijā diplomāti 5. maijā piedalījās izstādes atklāšanā Mauthauzenas koncentrācijas nometnes memoriālā. Izstādē atklāja „vārdu telpu” (*Raum der Namen*) un piemiņas grāmatu ar cietušo vārdiem no visas pasaules valstīm, arī no Latvijas.

Latvijas vēstniecība Austrijā ar Latviešu valodas aģentūras atbalstu projektā, kas kopīgs ar Austrijas Iekšlietu ministriju, ir identificējusi un atšifrējusi latviešu pareizrakstībā aptuveni 400 Latvijas valsts piederīgo vārdus, kuri bijuši ieslodzīti Mauthauzenas koncentrācijas nometnē. Izstādes atklāšanā, kas notika koncentrācijas nometnes atbrīvošanas gadadienā, tika godināta viņu piemiņa. Mauthauzena ir lielākais Austrijas memoriāls nacionālsociālisma upuriem, kas cietuši no 1938. gada līdz 1945. gada 5. maijam. Neciešamos apstākļos šeit nācās dzīvot un ciest aptuveni 200 000 ieslodzītiem no Eiropas un citām pasaules malām.

Eiropas Komisijas pārstāvība Latvijā

uzsākusi sociālo kampaņu, lai atgādinātu, ka Latvijai un tās iedzīvotājiem ir daudzi panākumi, kas ikdienā tiek nepelnīti aizmirsti, bet citviet Eiropā augsti novērtēti. Kampaņa uzsākta, svinot Eiropas dienu un tuvojoties desmit gadiem kopš referendumam, kurā Latvijas pilsoņi nobalsoja par iestāšanos Eiropas Savienībā.

Kampaņas atklāšanas sarīkojums “Latvijas stāsti Eiropā” notika 7. maijā Mākslas muzejā “Rīgas Birža”, kas šogad nominēts

Eiropas Mūzeju gada balvai.

Kampaņas pirmajā posmā sociālajā platformā *draugiem.lv/esmaja* tīmekļa lietotāji aicināti nobalsot par faktiem, kas apliecina Latvijas sasniegumus un izcilību Eiropas mērogā. Līdz šim nobalsots gandrīz 45 000 reīžu un balsojuma iespēju izmantojuši ap 23 000 unikālo lietotāju.

*

Eiropas Komisija (EK) ir atbalstījusi Latvijas piedāvājumu, kas paredz iepriekš plānoto ES fondu finansējumu elektrovilcienu un dīzeļvilcienu iegādei pārdalīt citiem dzelzceļa transporta investīcijas projektiem. Plānotais finansējums apmēram 100 miljonu latu apmērā tiks novirzīts dzelzceļa infrastruktūrai, pasažieru piekļuves un apkalpošanas infrastruktūras modernizācijai (peronu rekonstrukcijai) un dīzeļvilcienu vagonu modernizācijai.

Par Ārlietu ministrijas jauno valsts sekretāru apstiprina Andreju Pildegoviču

No 13. maija Ārlietu ministrijas (ĀM) valsts sekretāra pienākumus veiks pašreizējais ĀM valsts sekretāra vietnieks, politiskais direktors Andrejs Pildegovičs (*attēlā*).

Pašreizējais ĀM valsts sekretārs Andris Teikmanis (kopš 2008. gada) rotācijas kārtā kļuvis par Latvijas vēstnieku Lielbritānijā.

(Turpinājums 4. lpp.)

LATVIJA DIENU RITĒJUMĀ

Latvijas Okupācijas mūzeja izstāde Eiropas Parlamentā

Latvijas Okupācijas mūzejs sagatavojis izstādi „Latvijas traģēdija. 1941.” (*The Latvian Tragedy – 1941*), kas no 7. maija apskatāma Eiropas Parlamenta (EP) mītnē Briselē. Izstāde vēstī par 1941. gada notikumiem Latvijā, kas traģiski skāra visus Latvijas iedzīvotājus. Tā ir pirmā EP eksponētā Latvijas izstāde, kas parāda, ka gan nacistiskā, gan padomju režīma noziegumi pret Latvijas pilsoņiem ir vienlīdz nosodāmi. Izstādi var apskatīt kā EP deputāti, tā parlamenta viesi. Izstāde organizēta pēc eirodeputātes Sandras Kalnietes iniciatīvas. Eiropas Tautas partijas grupas Latvijas preses un komunikācijas padomnieks Ģirts Salmgriezis norādīja, ka šī, iespējams, ir pirmā reize, kad kāda no Rietumeiropas ebrēju organizācijām finansiāli atbalstījusi sarīkojumu, kas vēstī par abu totālitaro režīmu Latvijā pastrādātajiem noziegumiem. Izstādei līdzekļus atvēlējusi Latvijas Ebrēju draudžu un kopienu padome un Eiropas Ebrēju kopienu centrs.

Izstādes autori ir vēsturnieks Ritvars Jansons, Ojārs Stepens, Ilja Ļenskis un Margers Vestermanis, māksliniece - Ieva Nagliņa.

Sāk meklēt naftu

Uzņēmums *Balin Energy* Baltijas jūrā, Latvijas ekskluzīvajā ekonomiskajā zonā, ir sācis naftas izpēti urbumu. Urbšanu paredzēts pabeigt aptuveni 30 dienās, un tā notiks vietā, kur jūras dziļums ir 132 m. Plānotais urbuma dziļums ir 1500 m.

Pusiegremdējamā peldošā uršanas platforma-kuģis *Ocean Nomad 9*. maijā ieradās noteiktajā urbuma vietā, kas atrodas 104 km attālumā no Latvijas rietumu krasta. Urbšana sākas 12. maijā.

Eiropas dienas svin ar mielastu

Pārdaugavā 9. maijā pie Uzvaras pieminekļa skanēja mūzika un ielās bija redzami cilvēki ar melni oranžām lentītēm, bet Operas apstādījumos tika svinēta Eiropas diena.

Sarīkojuma nosaukums bija „Eiropas dienas *brančs*”, un tur piedāvāja nogašot Eiropas valstu tradicionālos ēdienus - somu veģetāro virumu, daņu vaniļas

pudiņu, slovaku siera kūku ar bezē, ungāru iecienīto vistu paprikas mērcē, spāņu „vizitkarti” – paelju un gaspačo virumu. Sarīkojumu ar uzrunu atklāja Ministru prezidents Valdis Dombrovskis.

Latvijas vēstniecība Īrijā piedalījās Eiropas dienai veltītajās svinībās Dublinā. Dalībvalstis prezentēja savas valsts konditorejas izstrādājumus un dzērienus. Latvijas vēstniecība viesus cienāja ar Latvijas ābolu, rabarberu un biežpiena plātsmaizēm, kā arī ar „Ilģuciema kvasu”.

Vēstniece Beļģijā stāsta par Latviju

Antverpenē 8. maijā Latvijas vēstniece Beļģijā Lelde Līce-Līcīte goda viesības statusā piedalījās Antverpenes Rotari kluba iknedēļas sanāksmē un sniedza priekšlasījumu „Vai Latvija ir veiksmes stāsts?”. Vēstniece sarīkojuma dalībniekiem atklāja Latvijas pieredzi krīzes pārvarēšanā, kā arī informēja par izaicinājumiem, izvirzītajiem mērķiem un gaidāmajiem notikumiem Latvijā 2014. gadā, kad Rīga kļūs par Eiropas kultūras galvaspilsētu.

No kr.: Valters van Mehelens, Latvijas goda konsuls Antverpenē, Roberts Buijs, Antverpenes Rotari kluba prezidents, Lelde Līce-Līcīte, Latvijas vēstniece Beļģijā

Sarīkojumā piedalījās arī Latvijas Investīciju un attīstības aģentūras pārstāve Nīderlandē Rita Rozīte.

Rotari kluba biedri – Antverpenes uzņēmēji, juristi, mediķi, politiķi aktīvi iesaistījās diskusijās un interesējās par Latvijas ekonomisko izaugsmi, valsts eksportspējīgiem sektoriem un biznesa vidi, kā arī izteica vēlmi apmeklēt Latviju tūrisma nolūkos.

Prāgā poēmas „Maijs” lasījums Baltijas un Ziemeļvalstu valodās

Prāgā, Petržina kalnā pie dzejnieka K. H. Māchas pieminekļa, 1. maijā notika Baltijas valstu un Ziemeļvalstu vēstniecību kopīgi rīkots Karel Hineka Māchas (*Karel Hynek Mácha*) poēmas „Maijs” lasījums Baltijas un Ziemeļvalstu valodās. Poēmas frag-

mentu latviešu valodā publiski lasīja Lubomirs Ģuroška (*attēlā*).

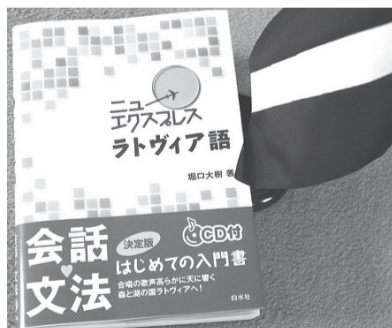
K. H. Māchas poēma „Maijs” ir viena no Čehijas literatūrā nozīmīgākajām un tautā populārākajām poēmām, kas veltīta mīlestības temai. Tai par godu ik gadu 1. maijā Petržina kalnā pie K. H. Māchas pieminekļa tiek lasīti un rakstnieka daiļrades cienītāji. Ciešā saistībā ar šo poēmu 1. maijā Čehijā tiek svinēti Mīlestības svētki.

Latvijas vēstniecība Čehijā sarīkojumā piedalījās sadarbībā ar Kārļa universitātes Letonikas nodaļas studentiem. Klātesošie tika iepazīstināti ar latviešu valodas studiju iespējām Kārļa universitātē.

Pirmā latviešu valodas mācību grāmata japāņiem

Latvijas vēstniecībā Japānā 8. maijā tika atvērta pirmā latviešu valodas mācību grāmata japāņiem. Grāmatu sastādījis Tokijas Svešvalodu universitātes doktors Daiki Horiguči, un to izdevusi izdevniecība „Hakusuisha”.

Latvijas vēstnieks Japānā Pēteris Vaivars, uzrunājot grāmatas prezentācijas viesus, norādīja, ka šādas grāmatas tapšanai ir unikāla vēsturiska nozīme, jo tā ir pirmā īpaši japāņiem domātā latviešu valodas gramatikas mācību grāmata. Vēstnieks augstu novērtēja Daiki Horiguči veikumu grāmatas izveidē. „Domāju, ka šādas mācību grāmatas izdošana dos jaunu impulsu, lai aizvien vairāk japāņu vēlētos apgūt skaisto, melodisko, bet japāņiem tik grūto latviešu valodu.”

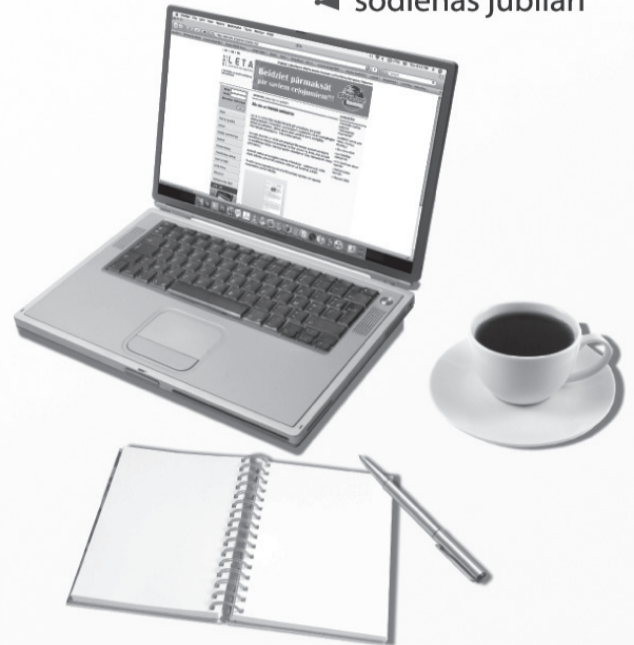
Latviešu valodas mācību grāmata japāņiem

Grāmatas autors Daiki Horiguči ir aktīvs Japānas - Latvijas Mūzikas asociācijas biedrs. Kopā ar šīs asociācijas Japānā nodibināto kori *Gaisma*, kas dzied tikai latviešu dziesmas latviski, viņš šovasar piedalīsies XXV Vispārējos latviešu Dziesmu svētkos. D. Horiguči māca arī latviešu valodu Latvijas vēstniecībā Japānā valodas kursos, kurū gūst aizvien lielāku popularitāti. Šie kursi, kā arī ikgadējie Latviešu valodas runas konkursi tiek organizēti ar Japānas - Latvijas Mūzikas asociācijas atbalstu.

LETA
nacionālā ziņu aģentūra

Sāc ritu ar Preses apskatu!

- ◀ Latvijas preses publikāciju anotācijas
- ◀ jaunākās valūtas un laika ziņas
- ◀ nozīmīgākie dienas notikumi
- ◀ šodienas jubilāri

Apskatu Jums izdevīgā veidā - internetā vai e-pastā piegādāsim katru darba dienu līdz plkst. 9:00

Vairāk par pakalpojumu vari uzzināt: www.leta.lv
LETA, tālr.: +371 67222509, e-pasts: marketing@leta.lv

Otavā atveŗ Noras Ikstenas „Dzīves stāstus”

Kanadas galvaspilsētā Otavā 1. maijā ar Latvijas vēstniecības Kanadā un Otavas latviešu biedrības atbalstu notika latviešu rakstnieces Noras Ikstenas grāmatas „Dzīves stāsti” (*Life Stories*) atvēršanas svētki. Stāstu krājumu angļu valodā tulkojusi Margita Gailītis, rediģējusi Vija Kostofa, grāmatu klajā laidis Kanadas apgāds *Guernica Editions*. Stāstu tulkošanu un grāmatas izdošanu Kanadā atbalstījis Latvijas Literatūras centrs un Valsts kultūrkapitāla fonds.

No kr.: Nora Ikstena un Margita Gailītis

Atklājot sarīkojumu un sveicot viesus, Latvijas vēstnieks Kanadā Juris Audariņš uzsvēra, ka N. Ikstenas grāmatas izdošana Kanadā ir nozīmīgs notikums Latvijas un Kanadas sadarbībā kultūras jomā, kā arī liels panākums latviešu literatūras izplatīšanā ārpus Latvijas robežām. Vēstnieks pasniedza Otavas latviešu biedrībai ar vēstniecības atbalstu Kanadā nogādātās rakstnieces grāmatas latviešu valodā - apgāda „Dienas Grāmata” un Latvijas Literatūras centra dāvinājumu Otavas latviešu biedrības bibliotēkai.

Apsūdzība Neo

Tā dēvētajā „Neo lietā” saistībā ar datu noplūdi no Valsts ieņēmumu

dienesta (VID) datu bāzes prokurātūra uzrādījusi apsūdzību Ilmāram Poikānam (Neo).

Prokurātūra pagaidām gan neatklāj, vai apsūdzības ir tādas pašas kā tās, ko lūgusi uzrādīt policija. Pagaidām Poikāns vēl tikai iepazīstoties ar apsūdzībām un savu viedokli – atzīt tās vai ne – nav paudis.

Vācu drāmaturģis Klaus Cēzars Rīgā

vadīs drāmaturģijas meistar-klassi. No 27. līdz 29. maijam biedrība „Darbnīcas” sadarbībā ar Gētes institūtu Latvijā rīko drāmaturģijas semināru – “Kas notiek ar stāstu?”. Semināru vadīs Berlīnes Vācu teātra (*Deutsches Theater Berlin*) drāmaturģis Klaus Cēzars.

Semināra laikā tā klausītāji tiks iepazīstināti ar visjaunākās vācu drāmaturģijas paraugiem – Deas Loeres lugu “Pēdējā uguns”, Rolanda Šimelpfeninga “Zelta pūķis” un Renē Poleša “Es lūkojos tev acīs, sociāli aklu darošā kontekstā”.

Ziņas sakopojis **P. Karlsons**

LAIKU UN VIETU MIJĀS

Pilnīgi pietiek ar Graudiņu un Rubiku

VĒROJUMI UN PĀRDOMAS

Nesen parādījās ziņa, ka Latvijas Augstākās tiesas senāts atstāj spēkā Administratīvās apgabaltiesas lēmumu - noraidīt Ineses Binemanes un Andreja Dovguško lūgumu reģistrēt biedrību, kuņas nosaukums ir „Kustība komūnisma atbalstam Latvijā”.

Atteikums reģistrēt šo biedrību motivēts šādi: Latvija atšķirībā no Rietumeiropas valstīm cietusi ne tikai no nacistiskā, bet arī no komunistiskā režīma noziegumiem. Tāpēc tiesa neuzskata par pārliecinošu lūguma iesnie dzēju argumentu, ka daudzās citās valstīs komunistiskās organizācijas nav aizliegtas.

Patiesi, kam vēl vajadzīgi Bine mane un Dovguško? Latvijai pilnīgi pietiek ar Eināru Graudiņu un Alfredu Rubiku. Pat ar uzviņu, jo šie divi vīri netur savu sarkano svenci zem pūra un, formāli nedēvējot sevi par komunistiem, atklāti pauž tos pašus marksisma-leninisma postulātus, kuņu vārdā tika iznīcināti miljoni.

Necik sen Einārs Graudiņš portālā www.IMHOclub.lv lepni un izaicinoši deklarēja: “Esmu

padomju cilvēks, un mana dzimtene ir PSRS,” - kuņas sabrukums viņam ir traģēdija. Graudiņš kādu laiku bija saistīts ar uzņēmējiem, kas kļuva par avīzes *Diena* īpašniekiem pēc “Ēlertes komandas” aiziešanas. Tai laikā viņš šajā avīzē gandrīz katru dienu nāca klajā ar kaujinieciskiem “antifāšistiskiem” blogiem un stādījās lasītājiem priekšā kā “marksisma teorētiķis, internacionālists pēc satura, antiglobālists pēc formas”. Patlaban viņam ir savs „twitter” forums: <https://twitter.com/EinarsGraudins>, kur viņš, sevi tāpat titulējams, pauž savu viedokli, kuļa būtību atspoguļo sarkana zvaigzne ar sirpi un āmuru, kas grezno katru šī foruma lapu.

Einārs Graudiņš kopā ar Juriju Aleksejevu nodibināja **Nepilsonu kongresu**, lūkojot radīt tādu kā paralelu spēka faktoru, līdzīgi 1917. gada t.s. padomēm Pēterpilī. Viņš var mēroties ar Lindermanu un pat pārspēt to, piemēram, *PRO100TV* raidījumā apgalvodams: “Latvija rej (*gavkajet*) uz Krieviju tad, kad to prasa ASV” (...). Kā savā laikā teicis ārkārtīgi gudrs cilvēks - Alfreds Petrovičs Rubiks, „Latvijas teritorija Savienotajām Valstīm ir labākais nenogremdējams

aviācijas bāzes kuģis pret Krieviju.”

Un te nu mēs nonākam pie **Alfreda Rubika**, Eiropas Parlamenta deputāta un t.s. Latvijas Sociālistiskās partijas (LSP) vadītāja. Šis 78 g.v. komunistiskās teorijas un prakses veterāns, nelokāms ļeņinietis, sešus gadus bija “padomju Rīgas mērs”, pusotru gadu LKP CK 1. sekretārs un reizē PSKP CK politbiroja loceklis, 1991. gada 23. augustā apcietināts un apsūdzēts apvērsuma organizēšanā, 1995. gadā notiesāts, sodīts ar brīvības atņemšanu uz astoņiem gadiem, 1997. gada novembrī pirms termiņa atbrīvots no cietuma, 1999. gadā kļuvis par minētās LSP priekšsēdi. Kas ir šī partija, kuļa (tirā viltība) apvienojusies ar partiju *Saskaņa* un kopīgi veido apvienību *Saskaņas centrs* (SC)? Vikipēdijā.lv teikts, ka šīs partijas pozīcija esot “marksisms”, un savu emblēmu - sarkano neļķi - tā noīepusi Eiropas mērenajiem sociāldemokrātiem. Bet ko līdz šī mimikrija, ja Rubika partija piedalās katrā starptautiskā komunistisko partiju saietā? Latvijā kompartija ir aizliegta, bet līdz ar nosaukuma maiņu viss ir OK...

Un raugi, *Saskaņas centra* ie-

tvaros un aizsegā, būdams SC priekšsēža vietnieks (!), Rubiks 2009. gadā tika ievēlēts Eiropas Parlamentā, ko var uzskatīt par šī sirmā, teiksim, marksista karjeras kalngalu atjaunotajā Latvijā. Šis cienijamais eiropdeputāts Rubiks LNT ziņu sīzetā apgalvo, ka “tās represijas, kas bija 1949. gadā, nevar vērtēt viennozīmīgi. Tur daudzi tika represēti pēc nopelniem, jo sadarbojās ar fašistiem.” Un, nupat, uzrunādams 1. maija mītiņa dalībniekus, Rubiks noliedza okupācijas faktu, apgalvojot, ka Latvijas pievienošana Padomju Savienībai bijusi tikpat brīvprātīga kā iestāšanās Eiropas Savienībā. Telefonsarunā ar žurnālistu Rubiks pārspējais pats sevi, norādot, ka “deportācijas veica tā laika oficiālās iestādes, balstoties uz likumiem”.

Kad Lielvācijas oficiālās iestādes gatavoja “židu jautājuma galīgo atrisinājumu”, tās arī balstījās uz tā laika likumiem...

Cik gaišs pretstats Alfredam Rubikam ir cits kompartijas veterāns - **Anatolijs Gorbunovs!** Tiesa, 1987. gadā, būdams LKP CK sekretārs ideoloģijas jautājumos, viņš nosodīja grupas *Hel-sinki-86* ziedu nolikšanu pie Brīvības pieminekļa 17. jūnijā. Dzi-

vodams ārpus Latvijas, es savos *Laika* komentāros salīdzināju Gorbunovu ar Gorbačovu, nezinādams, ka viņš ir nevis krievs, bet Latgales latvietis. Un biju patikami pārsteigts, kad Gorbunovs, būdams LKP CK sekretārs un Latvijas PSR Augstākās padomes priekšsēdis, atbalstīja Latvijas Tautas fronti un no 1990. līdz 1993. gadam veica Latvijas Republikas Augstākās padomes priekšsēža pienākumus, tādējādi būdams pirmais Latvijas valsts vadītājs pēc neatkarības atjaunošanas.

1999. gadā Gorbunovs tika izvirzīts par kandidātu Valsts prezidenta vēlēšanās. Viņš trijiem lāgiem bija ministrs Latvijas valdībā un visus šos gadus ir palicis nemainīgi populārs tautā. Šī vīra pavērsiens, viņa šķiršanās no “iestaigātā” ceļa kompartijas virsotnē bija godprātīga. Viņa populāritāte ir neapšaubāma. Ne velti Egils Līcītis š. g. 30. aprīlī *Latvijas Avīzē* salīdzināja Anatoliju Gorbunovu ar Valdi Dombrovski, uzsverot, ka abi godavīri “zīmogoti ar valsts ģerboni”.

Acimredzot abi šo uzslavu ir pelnijuši.

Franks Gordons

Atkal šis datums!

Šogad, tāpat kā katru gadu, kopš Krievijā pie varas nācis cars Vladimirs, visā bijušajā Padomju Savienībā, arī Latvijā, ar lielu pompu un vērienu tika svinēts **9. maijs**. Kuļš gan nezina, ka tā ir diena, kad Krievija svin Otrā pasaules kara beigās, lai arī visa pārējā Eiropa to dara dienu iepriekš, tātad - 8. maijā. (Protams, pasaules karš 8. maijā beidzās tikai Eiropā, Āzijā tas turpinājās vēl līdz 1945. gada 2. septembrim.)

Scēnārijs Rīgā bija ierastais. Ļaudis pulcējās pie tā dēvētā Uzvaras pieminekļa Pārdaugavā, lai klausītos uzrunas, padziedātu, godinātu nu jau gados vecos PSRS armijas veterānus u.tml. Neiztrūkstošs šajā notikumā ir alkohols, kaut gan atrasties atklātā vietā ar atvērtu alkohola „trauku” rokā Rīgā ir aizliegts. Aizturēts kāds desmits personu, kas alkohola ietekmē nav pratuši kontrolēt savu uzvedību.

Īpašs jautājums šogad bija par simbolisku Saeima vēl nav pieņēmusi likumu, kas paplašina PSRS un nacistiskās Vācijas simbolikas izmantošanu, tomēr plašsaziņas līdzekļos ir ziņots, ka pie Uzvaras pieminekļa manīts vīrietis ar sarkanu karogu un tas viņam atņemts. Es, protams, tur nebiju, bet vakarā, kad ar divriteni braucu mājās no Latvijas Radio, redzēju automašīnu, uz kuņas bija dažādas uzlīmes krievu valodā, un pāri tai „lepni” plīvoja PSRS karogs ar

visu sirpi un āmuru. Nodomāju, - ja policija to ieraudzīs, automašīna tiks apturēta. Pats neko neteicu, jo braucamajā sēdēja četri būdīgi vīrieši, un ar viņiem attiecības skaidrot es nūdien nevēlējos.

Taču, ja saruna ar viņiem būtu bijusi iespējama, es būtu jautājis, ko isti viņi svin un svēti. Lai paliel malā tas, ka Latvijai kara „beigas” patiesībā nozīmēja atsaktu okupāciju, kas turpinājās līdz pat 1991. gadam. Arī Krievijai Otrās pasaules kara nekāda rožu dobe vis nebija, un tas ir pat ļoti maigi teikts.

Maskavā cars Vladimirs bruņoto spēku parādes laikā lepni bilda, ka „krievu tauta” ir nodrošinājusi pasaules atbrīvošanu no „fašisma,” tā ir bijusi „varonīga” u.tml. Tas ir viens no mūsdienu Krievijas pastāvīgiem mītiem - ka PSRS viena pati uzvarējusi kara. Patiesība, protams, ir manāmi citāda, - ja amerikāņi un sabiedrotie nebūtu atvēruši otru frontes līniju Eiropas rietumos, Hitlers būtu varējis PSRS virzienā sūtīt daudzārt lielāku kara spēku, un tad, ļoti iespējams, kara rezultāti būtu bijuši citādi. Zibens ātrums, ar kādu vācieši nokļuva cauri Baltijas valstīm līdz Ļeņingradai, kuļu, atceresimies, viņi aplenca un noturēja blokādē gandrīz trīs gadu garumā ar briesmīgiem civiliedzīvotāju zaudējumiem, liecina, ka lielāks kara spēks būtu varējis izdarīt krietni vairāk. (Protams, arī lielāks kara spēks, iespējams, nebūtu bijis gatavs Krievijas baržajai ziemeļiem.)

Daudzos gadījumos PSRS uz-

brukumā sūtīja vāji izglītotus, vāji apmācītus un vāji bruņotus kara vīrus, kuļus citādi kā par lielgabalu gaļu nevar saukt. Viņi zināja, - ja mēģinās bēgt, aiz viņiem būs čekists ar pistoli rokā un lode par „glēvuli” garantēta. Zināms arī, ka sarkanarmijas karotāji daudzviet uzvedās necilvēcīgi. Neskaitāmi civiliedzīvotāju upuri, izvarotās sievietes un meitenes, neskaitāmi kara laupījumi... Protams, ienaidnieks kara ar žēlsirdību neizceļas, - tas, kas kara laikā notika ar Eiropas ebrējiem, ir ne ar ko citu nesalīdzināms noziegums pret cilvēci, taču nav dzirdēts, ka ar tādu pašu barbarismu no nacistiem atbrīvotajās teritorijās būtu nodarbojušies amerikāņi, briti vai citi sabiedrotie.

Sarkanā armija vismaz kara sākumā bija visnotaļ bez pienācīgas vadības, jo laikā pirms kara maniaks Staļins bija nogalinājis ļoti daudz bruņoto spēku augstāko virsnieku, baidoties, ka tie pret viņu var sazvērēties. Arī tas neko labu nenozīmēja.

Vērts arī padomāt par Krievijas bruņotajiem spēkiem mūsdienās. Kā ierasts, 9. maijā parādē Maskava demonstrēja visus jaunākos un „varenākos” ieročus, taču zinātāji par to pavīpsnā, jo vismaz dažos gadījumos tās ir iekārtas, kas domātas defilēšanai parādē, bet pašu bruņoto spēku rīcībā tādu nav. Tiesa, ar Gruziju Kremlis tika galā viens divi, bet Gruzija bija un joprojām ir maza valsts ar attiecīgi mazu armiju. Precīzāks rādītājs šajā ziņā ir vēl mazākā Čēčenija, kur Krievijai

izdevās ieviest „kārtību” tikai ar masīvu, neatturamu pārspēku.

Bruņoto spēku virspavēlniecība februārī pēc gadījuma izvēles pārbaudīja vairākas militārās vienības un konstatēja, ka karavīri ir slikti apmācīti, neprot šaut ar īpašu precizitāti, pavēlēm seko novēloti u.tml. Stāba vadība ziņoja, ka vairākums pērn paaugstināto armijas virsnieku nav uzdevumu augstumos. Ja Uzvaras piemineklis Rīgā tiešām būtu domāts kara uzvarētāju godināšanai, tad tajā būtu redzami arī amerikāņu un britu karavīri. Būtībā šis piemineklis ir tāds Potjomkina sādžas elements. Tas nevienu nepārsteidz, jo „potjomkiniska” ir arī Krievijas „demokratija,” tās attieksme pret cilvēka tiesībām, tās iekšpolitika un ārpolitika, tās vēlēšanas u. tīpr. Bazūnēšana par „Krievijas uzvaru” Otrajā pasaules kara, nemaz nerunājot par tās „varenumu” mūsdienās, ir bravūrīga pusaudža lielāšanās, kam trūkst ista pamata.

Taču ir arī priecīgāka vēsts, proti, Saeima beidzot ir apstiprinājusi likumu, kas ļaus tā dēvētajiem emigrācijas latviešiem iegūt Latvijas Republikas pilsonību un vienlaikus saglabāt arī savas mītnes zemes pilsonību. Nav iemesla tūdaļ steigties uz vēstniecību, jo likums stāsies spēkā tikai 1. oktobrī, taču tā ir ļoti laba ziņa latviešiem visā pasaulē, tiem, kuļi vēlas saglabāt vismaz simbolisku saiti ar savu tēvzemi.

Tiesības uz Latvijas pilsonību tagad būs tiem, kuļi bija LR pilsoņi laikā līdz 1940. gada 17. jūnijam, kā arī viņu pēctečiem. Dubultilsonība šādiem cilvēkiem bija iespējama līdz 1998. gadam, un, starp citu, pirms tam par LR

pilsoni bez ASV pases zaudēšanas kļuva arī es. Nu tas atkal būs iespējams tiem, kuļi toreiz to nepaspēja izdarīt vai arī nezināja, ka tas ir iespējams. Praktiskā nozīmē Latvijas pases turētājs varēs piedalīties vēlēšanās (lai gan ne pašvaldību vēlēšanās, kur svarīga ir vēlēšana atrašanās vieta tieši Latvijā), kā arī brīvi ceļot Eiropas Savienības tā dēvētajā Šengenas zonā. Lielākoties Amerikā un Kanādā dzīvojošajiem tautiešiem vīza Eiropas valstīs tāpat nav vajadzīga.

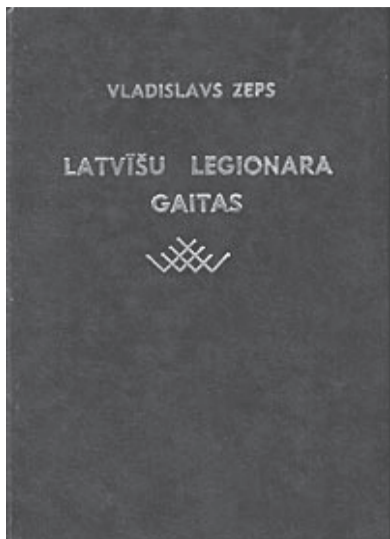
Taču pilsonības jautājumā rodas arī citas pārdomas. Vai pasi vajadzētu saņemt tam, kuļam vecāki vai vecvecāki ir bijuši LR pilsoņi, bet kuļš latviešu valodu neprot? Valoda viens, bez šaubām, nav apliecinājums saītem ar senču mītnes zemi, bet tā tomēr nav mazsvarīga. Jādomā arī par vēlēšanām. Vai ārvalstīs dzīvojošie latvieši tiešām tik uzmanīgi seko sabiedriski politiskajiem notikumiem Latvijā, lai vēlēšanu dienā izdarītu tiešām pārdomātu izvēli? Jā, ne visi, kas dodas pie balsošanas urnām pašā Latvijā, tā rikojas, taču viņi dzīvo Latvijas informācijas vidē. Tiesa, mūsdienās timeklis ļauj arī tiem, kuļi dzīvo Čikāgā, Montrealā vai Sidnejā, ik dienas lasīt par notikumiem Latvijā. Es ļoti ceru, ka tie, kuļi paredz kļūt par LR pilsoņiem, pret vēlēšanām izturēsies nopietni un atbildīgi.

Lai nu kā, Saeimas lēmums ir pareizs un ļoti labs. Pasaulē latviešu tomēr tik daudz nemaz nav, ikkatrs Latvijas dēls un meita mums ir no svara. Tiem, kas vēlas saglabāt saikni ar tautiešiem, pase būs ļoti labs simbols viņu attieksmei pret Latviju.

Kārlis Streips

Pati vienkārība

Vladislavs Zeps, *Latviešu leģionāra gaitas, Latgales Kultūras centra izdevniecība, Rēzeknē 2013. g., 160 lpp.*

Latviešu leģions nu jau ir septiņdesmit gadu tālā pagātnē. Dažs apgalvo, ka par to jau viss ir pateikts un uzrakstīts. Citi tiepjas preti: kamēr vien austrumu kaimiņzemes ekstremitāti traucēs ziedu nolikšanu pie Brīvības pieminekļa ik gada 16. martā, patiesība par leģionu un par latviešu tautas simpatijām un antipatijām pret vienu vai otru iekarotāju būs jāpauž vēl un vēl. Arī šo viedokli var atspēkot, aizrādot, ka ne jau informācijas trūkums, bet gan pašreizējo Latvijas krievu paudžu nevēlēšanās atzīt savu vec-tēvu vainu ir tā, kas motivē 16. marta huliganiskās izrīcības.

1920. gadā dzimušais Vladislavs Zeps no Piziču ciema, četrus kilometrus no Viļāniem, ieskaitīts Latviešu leģionā 1944. gada 22. februārī, pēc kara beigām Kurzē kritīs krievu gūstā, bet no spaidu darbu lēģerim Vorkutā mājās pārnācis 1946. gada 11. oktobrī. Apmēram pirmā puse grāmatas stāsta par Zepa pieredzi Kurzemes cietoksnī, bet ot-

ra puse – par gūsta laiku. Būdams vienkāršs Latgales lauku puisis, neprecējies, bez augstākās izglītības, smagos lauku darbos rūdīts, Zeps nepārkāpj savas kompetences robežas, neizsakās par komūnismu un nacionālsociālismu, neanalizē to, ko, precizākam terminam nenākot prātā, varētu saukt par leģiona dziļāko būtību. Viņš nav ne dižs kāda apsūdzētājs, nedz kāda aizstāvis, viņa nostāja matijama pieklusināta, kā pusvārdiem pateikta. Ka viņš nav nekāds nacisma draugs, rāda vieglā ironija, izsakoties par dienēšanu ūsainajam Hitleram. Viņš nožēlo, ka Lestenes baznīcu izdemolējuši un par zirgu stalli pataisījuši nevis austrumu „bezdievji”, bet gan „kristieši no rietumiem”. Vorkutu Zeps savukārt nosauc par „lielāko elli zemes virsū”. Taču viņš savā stāstījumā vairās no vērtējumiem un no tiesas un taisnības piešķiršanas vienam vai otram. Zeps koncentrējas uz iespējami precīzu paša pieredzes izstāstījumu, kas ir pati vienkāršība.

Kas būtu tāds īpatnāks Zepa atmiņas? -

Izceļas viņa reliģiozitāte un morālā stāja, ko ar kaņavājiem un fronti saista reti. Pēc pārciestas apšaudes, kuņģi nav gūti ievainojumi, viņš pārmet krustu un skaita: „Ēsi sveicināta, Marija.” (55. lpp.) Tāpat viņš pārmet sev krustu un piesauc Dievu pirms došanās ceļā. (57.) Viņš skaita rožukroni (76.). Viņš pārdzīvo, ka, nonākot krievu gūstā, viņam jāšķīšas no lūgšanu grāmatiņas un rožukrona. (97.) Viņš apbrīno kaimiņus lietuviešus, kas gūstā pratuši pagatavot rožu kroņus „no savīlātām, sakaltētām maizes

drupačām, savērtām uz kājautu diega” (112.). Rīgā, stacijas apkārtnē, kur divas skaistas jaunkundzes isos brunčios Zepam ar draugu prasa „tikai piecas reichsmarkas par pakalpojumu”, mūsu autora reakcija ir šāda:

Es savam draugam, piegrūdis pie sāna, noprasu, ko viņš solās mums pakalpot, vai šīs mazās kulītes pānest līdz stacijai par piecām markām? ... Mans draugs nosauc mani par duraku, iečukst man ausī tādus vārdus, kuņģus tajos laikos atklāti nemēdza sacīt... To izdzirdis, es ar steigu aicinu draugu bēgt no skaištajām būtnēm, kuņģus arvien velk augstāk savus brunčus, kamēr nesam krituši kārdinājumā, lielajā grēkā. (13.)

Vai šīs rindas veido patīcamu 24 gadus jauna cilvēka tēlu 1944. gadā? Jāsaka, tēls tikpat ticams vai neticams kā dzīves īstenība, ka Zepu ģimenei viņu Pizičos nav bijis „tādas pariktes kā pulksteņi”: māte dēlus cēlusi no miega, kad gailis skaļi nodziedājis trešu reizi. (14.)

Kaņģus nepieredzējuši un kaņa stāstus maz lasījuši lasītāji varētu iedomāties, ka kaņģus kaņa, bet Vladislava Zepa liecība liecina, ka frontes aizmugurē nereti notiek šķietami bezjēdzīgas vienību kļūstošas apkārt un iestājas ilgāki nīkšanas periodi:

Visas pāriešanas pa Kurzemes laukiem un mežiem notika kājām, ne vienu vien reizi maldoties, aizejot uz to pašu vietu, no kuņģus uzsākts ceļš. (30.)

Bērzes krastos mūsu rota dzīvoja vienā mierā, kā izbraitūmā zaļumos. Frontē valdīja liels klusums. (38.)

Aizkustina dažs labs kaņa iz-

jaukto iedzīvju apraksts:

Ieejot Rožleju pagalmā, no kūts atskan nežēlīgi cūku kviecieni, kuņģas, saimniekiem steigā bēgot, atstātas, teļš runkuļos šķīn lapas, vistas kašņājas pie kūts.

Mājas durvis vaļā. Uz beņķa stāv liela abra ar rūgstošu maizīti, kas tūlīt taisās kāpt pāri malām, bet cepējas nav ... Tālāk stāv liela bļoda ... gandriņ pilna ar medu, uz kuņģas saliktie medus rāmiši arvien vēl pil.

Viss atstātais liecina par bēgšanu lielā steigā no sarkanā Lucifera. (33.)

Piedalīšanās karstās tuvciņās Zepam tā i nav sanākusi. Nāvei tuvākais moments viņam iznācis Lestēnē, kad minmetējs no gaisa notēmējis uz viņu vienīgo. (71.-72.) Vienīgā reize visā kaņa laikā, kad viņš šāvis uz dzīvu cilvēku, bijusi tad, kad viņš veicis apsarga pienākumus. Iznākums labajam kristietim Zepam bijis laimīgs:

Mērķis kā gāja, tā arī aizgāja, nerēdzēju, ka būtu pakritis no mana šāviņa. (82.)

Sastapšanās ar kaņa šausmām vistiešākā un spilgtākā Zepam iznākusi, uzejot un iepazīstot kauju no nogalināšanu iznākumu, piemēram, 59. lpp.

Vorkutas lēģeros pavadītais laiks lielā mērā atbalso citu liecinieku agrāk pastāstīto, turpretim autoram līdzīgi gribas izdzīvot viņa atgriešanos dzimtenē. Līdz Ļeņingradai un tad līdz Narvai padomju vara atbrīvotajiem gūstekņiem noorganizējusi kopēju ešelonu, bet tālāk katram bijis jātieks, kā vien viņš māc. Lielākus ceļa posmus, kā no Valgas līdz Valmierai, autors ar ceļabiedriem veicis kājām. Stāstījuma pēdējā lappusē

teikums: „Tēva silā mani apņēma egļu un priežu viegla šalkoņa, reizē ar to manū iekšējo pasauli pārņem miers,” - atgādina Poruka **Brūklenāju vaiņaga** skaisto izskaņu.

Paliek neskaidrs, kā Vladislavs Zeps tik ilgus gadus vēlāk tik detalēti spējis rekonstruēt 1944. – 1946. gada notikumus. Vai manuskripts būtu sagatavots jau krietni senāk un tikai tagad ticis publicēts, rodoties grāmatas titullapas aizmugurē norādītājam fināncējumam? Autors gan pēcvārdā (“Par sevi”) pastāsta, ka viņš pēdējos divus gadus desmitus visu brīvo laiku esot veltījis dienasgrāmatas rakstīšanai, bet pēdējo divu gadu desmitu pieminēšana drīzāk liek domāt, ka kaņa un gūsta gados viņš dienasgrāmatu rakstījis vis nebūs. Iespējams, ka mums ir darīšana ar cilvēku, kam ir fainomenāla atmiņa. Necik labi atmiņā viņam gan nav saglabājušās droši vien tai pašā kaņā uzlasītās vācu valodas drūmslas, jo par „zoldāten” jau nu vācu kaņāvīrs viņu vis nebūs uzrunājis. (57.) Autentiska skanējuma labad var iebirdināt tekstā pa vārdam vai teikumam svešā valodā, bet jācenšas neklūdities un parindē jādod latviskais tulkojums.

Grāmatas beigās, pielikumā, lasāmas divu Zepa liktenbiedru – Pēterā Gilučā un Staņislava Zīras atmiņas, kā arī no Viļāņu pilsētas un Viļāņu pagasta leģionā iesaukto jauniešu un kritušo un apbalvoto leģionāru saraksts. Skatāmi astoņi foto attēli, kas rāda Džūkštes kapus, Lestenes baznīcu un grāmatas autoru jaunībā un tagad, gan vienu, gan grupās.

Eduards Silkalns

(Turpināts no Nr. 18)
Laimonis Niedre

Zviedrijas latvieša ceļojums Padomju Savienībā 1978.- 1979. gadā

Pēc diezgan ilgās gaidīšanas atvērs durvis un telpā ienāca vismaz 16-18 cilvēku, starp tiem arī Leinars, un tie visi sasēdās pie galda. Leinars piecēlās un ļoti piesarķušu seju satrauktā balsī teica: „Sarunās ar Skudru ir noskaidrojies, ka jūs, Nedre, neesat tas cilvēks, par ko uzdotat, tāpēc jums kādu laiku būs jāpalielē šeit, līdz visu sīki izmeklēsim. Bez tam jūs esat nodarbojies ar spiegošanu, savācis visādus materiālus par Latviju un aizvedis uz Zviedriju, kur tie, starp citu, ir nokļuvuši amerikāņu izlūkdienesta rokās. Pēc Latvijas PSR kriminālkodeksa attiecīgā panta jums draud 15 līdz 15 gadi cietumā vai pat augstākais soda mērs. Šeit ir Augstākās tiesas prokurors (viņš norādīja uz nelielu, melnā uzvalkā ģērbusos pajaunu vīrieti aukstām, nežēlīgām acīm, ko vēlāk nekad vairs neesmu redzējis), kuņģ vadīs jūsu tiesas prāvu.”

Biju satraukts un atceros tikai, ka lūdzu, lai mana apcietināšana tūlīt tiek paziņota zviedru vēstniecībai Maskavā, ko Leinars arī apsolīja izdarīt. To pašu biju jau lūdzis Tallinā tūlīt pēc manis aizturēšanas 7. jūnija vakarā, bet, kā daudz vēlāk uzzināju, čeka neko nebija darījusi.

Pa to laiku istabā bija ienācis uniformā ģērbies izolatora virsnieks, un tas mani ar liftu noveda lejā sardzes telpās. Te vairāku augstu krievu virsnieku (civilā ģērbusos), arī izolatora priekšnieka pulkveža Borcova klātienē sākas manu somu un mantu reģistrēšana. Katra lietiņa tika atzīmēta protokolā, visi papīri bija krievu valodā, un tā pagāja vairākas stundas, līdz darbs bija paveikts. Man atļāva paturēt tikai zobu suku, baltu papīru un vienu rakstāmo. Visu citu salika somās, tās aizzīmogoja un ielika lielā skapī. Sardzes virsnieka latvieša pavadībā mani aizveda līdz koridora galam, atslēdz dzelzs durvis un ielaida mani 14. kamerā, kuņģ jau atradās apmēram 40 gadus vecs inteliģenta izskata vīrietis. Kamera bija apm. 3x6 m liela, un gar tās iekšējo sienu stāvēja divas gultas. Mazs, restots logs augstu pie griestiem deva ļoti maz gaismas, jo tam ārpusē bija pielikta koka lūka. Varēja redzēt tikai mazu, šauru debess svītru. Kameras grīda bija krāsota ar tumši brūnu eļļas krāsu, bet sienas līdz divu metru augstumam - ar pelēku, vēlāk baltu krāsu. Telpa bija patumša, vienmēr spīdēja augstu pie griestiem pacelta elektrības spuldze, gaiss piesmēķēts

un slikti odu. Stūrī plastmasas spainis ar vāku.

Mana gulta bija aplāta ar pilnīgi jauniem palāģiem un tāpat jaunu, glītu rozā vilnas segu. Uz grīdas pie manas gultas bija paklāts vienkāršs tumši sarkans tepikis. Otrā gultā turpretim bija melnā cietuma sega un diezgan lietoti palāģi. Kameras biedrs bija kāds Rīgas latvietis, akadēmīķis, ķimīķis, kuņģ savā darba vietā izrunājies vai atteicis kaut ko pretim institūta direktoram - krievam un par to apcietināts. Ar viņu kopā pavadīju kādas astoņas dienas. Viņš bieži tika vests augšā uz pratināšanu, līdz beidzot viņu atļāda mājās nogaidīt tiesas dienu. Esot pateikts, ka jāreģinās apmēram ar trim gadiem „zonā” (darba nometnē) un šo laiku varēšot pavadīt tepat Latvijā - varbūt būvdarbos Daugavpilī.

Apmēram nedēļu vēlāk kamerā ieradās nākamais biedrs - ap 55 gadus vecs latvietis no Ilūkstes apvidus. Viņš esot Jēkabpilī, darba vietā, pēkšņi apcietināts, ne arī ko līdzīgu paņemt. Slēgtā cietumnieku automašīnā karstā jūlija dienā vests visu gaņģu ceļu līdz Rīgai un nu bija bezgala nomocīts, izslāpis. Pamazām sākām runāt, un tad divas nedēļas, ko pavadījām kopā,

viņš izstāstīja vai visu savu dzīvi. Kaņģu pavadījis laukos, Ilūkstes apkārtnē, pēc tam dažus gadus bijis mežā un cīņijies pret krieviem. Vēlāk strādājis kolchozā, tad Jēkabpilī par kāda pārtikas veikala pārzini un dažus gadus braucis par vilciena pavadoni linijā Volodga - Archangeļska, kur daudzajam soda nometnēm piegādāta pārtika. Tur esot bijis tik daudz nometņu, ka visas nav varējis saskaitīt. Arī vairākas sieviešu soda nometnes! Šajos braucienos piedzīvojis raibusus notikumus, - reiz dzīvojamā vagoniņa kupejā, ar sazālotu viņu apdzirdīti, aizmidzis. Atmosfēra plīks un aplaupīti, un, viņa sargātais vagonis iztukšots.

Daudz viņš stāstīja par šodienas dzīvi Latvijas laukos - par lielo nedrošību, laupīšanām, slepkavībām un citām nejēdzībām. Kādā nelielā dzirnavu ezerā netālu no Daugavas un Jēkabpils reiz nolaists ūdens, un tur dūņās atrasti 18-20 cilvēku liķi, laupījumu upurī. Viņš stāstīja arī par to, ka laukos daudz klausās Amerikas balsei, Vācu vilni vai Anglijas BBC raidījumus krievu valodā. Pieminēja kādu interesantu gadījumu, kas noticis Jēkabpilī pili pirms vairākiem gadiem. Bijušā pils īpašnieka barona fon Korpa dēla dēls

Rietumvācijā dabūjis no Maskavas iestādēm atļauju atbraukt uz Jēkabpili un mēģināt pils tuvumā atrast Pirmā pasaules kara laikā vecā barona noslēptās dārglietas. Reiz vasarā no Rīgas ieradušās divas lielas, melnas valdības automašīnas un no tām izkāpuši augsti partijas un čekas ierēdņi kopā ar barona fon Korpa mazdēlu - apmēram 50 gadus vecu kungu iesirmiemi matiem. No tuvējām lidotāju kazarmām atsaukti kaņāvīri, kas izveidojuši loku ap pili un dārzu, pat uzstādījuši ložmetējus. Atbraukusi arī viena zemes racēja mašīna. Fon Korps pils priekšpusē, dārza nogāzē, izdarījis pāris mērījumu no ēkas stūriem un tad vienā vietā licis, lai mašīna rok. Pēc neilga brīža nogāzē atrakta tāda kā maza kapella ar aizmūrētām durvīm. Tās pamazām atvērtas, un telpā atrasta dzelzs lāde. Arī tā atvēta, un tajā bijušas senās Korpu dzimtas dārglietas. Tagadējais fon Korps no šīm dārglietām varējis paņemt tikai ceturto daļu, bet visu pārējo paņēmuši augstie Maskavas kungi. Tas viss noticis pirms vairākiem gadiem, un viņš pats to savām acīm redzējis, jo stāvējis ārpus kaņāvīru loka, pils tuvumā.

(Turpinājums sekos)

VIEDOKLIS

Anita Apele

VĒRTĒSIM KATRS PATS!

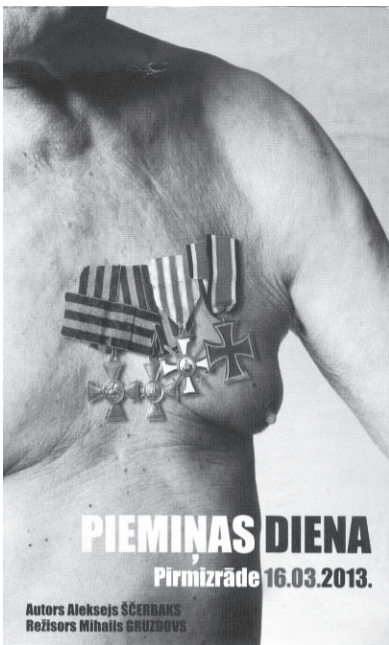
Vēlreiz par leģionāriem

Latviešu leģiona atceres dienā 16. martā pie Brīvības pieminekļa „antifašistu” demonstrantu uzstādīto skaļruņu izraisītā trokšņu vilņa atskaņas vēl joprojām bango gan politikā, gan ļaužu emocijās. Līdzīgas nekārtības ir notikušas jau kuŗo gadu. Leģionāru atceres miermīlīgo gājīenu un ziedu nolikšanu pie Brīvības pieminekļa ir traucējuši Rīgas domes iepriekšējie aizliegumi rīkot šo gājīenu, aizliegumi, kuŗus varēja atcelt tikai ar tiesas lēmumu. Šogad Rīgas dome leģionāru piemiņas gājīenu neliedza, bet atļāva turpat vienlaikus pulcēties arī „antifašistiem” – sabiedrības elementiem, kas ik gadu traucē sviniņo leģionāru atceri pie Brīvības pieminekļa, izraisa nekārtības, izvērš provokācijas, kurina naidu starp latviešiem un tā sauktajiem krievvalodīgajiem. Pie Brīvības pieminekļa tiek nesti plakāti gan ar nacistu, gan komunistu simboliku, skan draudi, apsūkšanās un reizēm tiek pat palaistas rokas.

Šogad izraisīto nekārtību atbaltis joprojām nav rimušas.

Saistībā ar šiem notikumiem es 16. martā ar nepacietību gaidīju Nacionālā teātra izrādī „Piemiņas diena”. Autors ir ukraiņu izcelsmes rīdzinieks Alekssejs Ščerbaks, režisors – Mihails Gruzdovs. Liela interese par šo lugu sākās pēc tam, kad Londonā 2011. gada martā to iestudēja Royal Court teātrī – augšstāva Jerwood skatuves telpās un mēs varējām lasīt recenzijas tīmeklī. Lugas pamata tema ir notikumi Rīgā dienu pirms 16. marta un pašā atceres dienā, tajā aplūkoti iemesli, kas traucē atšķirīgo kultūru saticīgu kopdzīvi, sabiedrības integrāciju. Lomas uzticētas izcilēm Nacionālā teātra aktieriem.

Lugas darbība notiek daudzdzīvokļu nama viena stāva trīs dzīvokļos, kur cits citam blakus saticīgi dzīvo latviešu leģionārs,

padomju armijas snaiperis un krievu ģimene. Šie cilvēki ir kā sabiedrības mikrokosms, it sevišķi četru krievu ģimenes locekļu attiecības, intereses, savstarpējie konflikti.

Scēnogrāfs Reinis Suchanovs veiksmīgi, vairāk simboliski nekā naturalistiski iekārtojis publikai labi pārskatāmu trīs dzīvokļu interjeru.

Krievu ģimenes galvu, divu bērnu tēvu Sašu rezignēti, likteņa piespēlētajos izaicinājumos, ģimenes un sabiedrības konfliktos tēlo Ivars Puga. Saša ir mīlošs vīrs, gādīgs tēvs, kas maizes darbā strādā gaŗas stundas, lai varētu izskolot savus bērnus – universitātes studentu Ļošu un ģimnazisti Aņu.

Ļoša tēvam atklāj, ka māsa ir iestājusies radikālā krievu partijā, apmeklējot sanāksmes, ka viņu pakļāvis šīs partijas jaunatnes organizācijas vadītājs Boriss, kas cenšas partijai savervēt arī universitātes studentus. Ļošas nostāja ir pragmatiska, apolītiska. Viņa galvenā interese ir studēt, apgūt angļu valodu, lai pēc universitātes beigšanas varētu iz-

ceļot un veidot karjēru ārpus Latvijas.

Ģimenes māti Svetu iejutīgi tēlo Ilze Rūdofa. Kā jau rūpīgai mātei, viņai vienmēr gatavībā ir bļodiņa zupas, krūze tējas, lai tikai novērstu ģimenes krīzi. Māte ir kā nomierinātāja, starpniece starp konfliktā nonākušajiem ģimenes locekļiem, tomēr pienāk brīdis, kad vadzīs ir pilns.

Lugas centrālā persona – ģimnaziste Aņa ir strauja, idejas pāņemta radikāliste, un tādu viņu arī tēlo jaunā aktrise Alise Polāčenko. Aņa ir Latvijas pavalstniece, runā latviski. Tēvs nesaprot, kāpēc Aņai jāpiedalās 16. marta protesta izpausmēs. Meita apsolā, ka šogad turp nedosies.

Toties uz protesta demonstrāciju aiziet tēvs un tur jaunu meiteņu pulciņā ierauga savu meitu. Viņš krievu TV žurnālistam izsaka savu viedokli. Pievakarē ziņu raidījumā Sašas nostāja tiek nosodīta. TV raidījumā viņš saka: „Esmu krievs, kas visu mūžu ir nodzīvojis Latvijā. Tur stāv mana meita ar protesta plakātu, uz kuŗa es pats uzrakstīju vārdus: „Fašisms – vislielākais ļaunums!” Es negribēju, lai mana meita šodien būtu šeit. Latvijas iedzīvotāji, paskaidrojiet saviem bērniem, ka vairs nevajag ne ar vienu kuŗot. Nevajag celt traci šo veco vīru dēļ. Viņi ir šeit, lai atcerētos kritaītušos biedrus. Ar katru gadu viņu rindas sarūk. Mums vajadzētu viņus uzskatīt par tādēem pašiem cilvēkiem, kādi esam mēs, vienīgi viņi dzīvē ir vairāk cietuši. Tas arī ir viss.” Krievu žurnālists apgriez šās Sašas teikto ar kājām gaisā un nosauc viņu par nacistu atbalstītāju. Pēc šī TV ziņu raidījuma ģimenē sākās nepatīkšanās. Izrādās, viss TV raidīdē teiktāis ir ieskaņots krievu valodā, tāpēc tiem, kuŗi šo valodu neprot, būtiskais teksts pazūd.

Pēc atceres gājīena pie Brīvības

pieminekļa mājās atgriežas leģionārs Valdis, un viņam līdzī atnācis cīņu biedrs Paulis. Leģionāru skatiem autors ir piešķīris humora nokrāsu. Viņi plēš jokus, stāsta anekdotus. Pieredzējušie aktieŗi Ģirts Jakovļevs un Uldis Norenbergs laimīgā kārtā šo humoru līdz farsam gan nenoved. Diemžēl šķiet, ka autoram nav dziļākas izpratnes par latviešu leģionāriem un viņu nozīmi mūsu vēsturē.

Imants Ziedonis grāmatā „Leišmalīte” raksta: „Viena tāda liela doma visu laiku neatstājas: diez kāpēc Kurzemē padomju vara valdīja septiņus mēnešus mazāk nekā pārējā Latvijā? No kā tas izriet? Vai no tā, ka Kurzemes cietoksnī tiešām noturēja latviešu leģionāru uzpurēšanās, lai ļautu pēdējiem bēgļiem, kas no visas Latvijas bija sabēguši Kurzemē, - lai ļautu viņiem, saviem piederīgiem, paspēt aizbēgt no iznīcības pāri jūrai uz Rietumiem?...”

Autors leģionāriem nav piešķīris nedz varoņu, nedz varmāku iezīmes. Valdis – Ģirts Jakovļevs – kuŗā bijis tikai šoferis, kas savā mūžā paguvis ieģērbties trīs armiju uniformās, taču visu laiku braucis ar vienu un to pašu kravas automašīnu. Arī Paulis – Uldis Norenbergs līdz fronteī nav ticis. Viņš ir bijis sargs un kuŗā ne uz vienu nav izšāvis. Paulis ir emocionāls, karstasinīgāks, satraucis par krievu rīcību, attieksmi, politiku Latvijā. Satraukumi viņu noved līdz sirdslēkmeī. Valdīm jāvērsas pie kaimiņiem pēc palīdzības.

Lai glābtu Pauļa dzīvību, palīgā steidz arī bijušais padomju armijas snaiperis Mišonkulis. Savu rīcību viņš pēcāk skaidro Aņai: „Es pietiekami daudzus no viņiem esmu jau frontē nogalinājis.” Satraukuma brīdī Aņa, kas dienās cer kļūt par chirurģu, atsakās palīdzēt leģionāra dzīvības

glābšanā, aizbildinoties, ka šis vecais vīrs ir necilvēks. Meitas nostāja satriec viņas vecākus.

Mišonkuļa lomu nosvērti, bez pārliekām emocijām un pārspilējumiem tēlo Uldis Dumpis. Mišonkuļa ieskatā nacistiem vajadzētu tupēt mājās, nevis iziet ielās.

Lugā ir vēl divi tēli – kādas krievu partijas pārstāvis Boriss un latviešu partijas pārstāvis Gints. Autors tos veidojis kā pragmatiskus politiķus. Pārsteidzoša, pat šokējoša ir režisora Gruzdova interpretācija, kad abi politiķi, satiekoties kāpņu telpā, ne tikai sasveicinās un sarokojas, bet arī sirsnīgi apkampjas kā tuvākie draugi. Gints tiek padarīts ne tikai par meli un liekuli, ko viņš ar saviem vārdiem jau ir pierādījis, bet, manu prāt, arī par nodevēju.

Boriss ir krievu partijas jaunatnes organizācijas vadonis un iesaistījies viegli ietekmējamo jaunieti Aņu savā pulkā. Autors Aņas pavadināšanu atstāj Borisa ziņā. Tomēr Gruzdovam labpatikas sev vien zināmu iemeslu pēc likt nevainīgai meiteneī pavadināt Borisu. Otrā rītā Boriss neatbalsta Aņas dedzīgos apgalvojumus uzpurēties partijai un idejas labā. Aņa jūtas nodota un Borisu padzen. Boriss pusgliks aizskrien, uzraujot mugurā Rīgas „Dimano” hoķejistu līdzjutēja kreklu, - vēl viens režisora Gruzdova *trumpis!*

Autora paredzētājā lugas no beigumā Aņa pielādē Mišonkuļa šauteni, iziet tukšajā kāpņu telpā un satver šauteni abām rokām. Luga ar to beidzas.

Manuprāt, režisors Gruzdovs, sagrozot autora radīto lugas no beigumu un liekot pieviltajai meiteneī nošauties, iznīcina visas Aņas tēva Sašas cerības uz sabiedrības iecietību un integrāciju. Iesaku izrādī noskatīties un vērtēt katram pašam!

Lugu latviešu valodā tulkojusi režisora M. Gruzdova dzīvesbiedre - aktrise un režisore Indra Roga. Angļu valodā lugu var pasūtīt amazon.com/ „Remembrance Day” *Aleksey Scherbak.*

Vai Margaretai Tačerei patika Michails Gorbačovs

Kad 1987. gadā no tikšanās Maskavā ar PSRS prezidentu Gorbačovu mājās atgriezās toreizējā Lielbritānijas premjērministre Margareta Tačere, plaši izplatījās valdības vadītājas paziņojums: „Man patīk Gorbačovs.” Apgalvojums, ka kopā varot kārtot darīšanas - *do buseness together*, radīja iespaidu, ka Gorbačovs atšķīras no saviem priekšgājējiem un Tačere varbūt Gorbačovā pat saskata radniecīgu dvēseli.

Šāds priekšstats zūd, izlasot krievu vēsturnieka Paveļa Stroilova rakstu *Dzelzs lēdija un 'Dzelzs priekšskars' (The Spectator).*

Rakstā iekļauti vairāki fragmenti no premjērministres un Gorbačova sarunas 1987. gadā un tālruņa sarunas 1990. gadā. Šo sarunu ieskaņojumus vēsturnieks slepus bija dabūjis no Gorbačova fonda archīva un izvedis, izbraucot uz Angliju.

Tikai pēc Margaretas Tačeres

aiziešanas mūžībā dokumenta teksts pirmo reizi nācis atklātībā.

Dokumentu klāstā ir daudzu Gorbačova un vairāku citu valstsvīru sarunu ieskaņojumu kopijas, un dažu to pieraksti presē jau ir pieminēti ne tikai Anglijā, bet arī Vācijā. Viens otrs skeptiķis šo dokumentu patiesīgu gan apšaubā.

Tiekoties ar PSRS prezidentu, Lielbritānijas premjērministre savu viedokli par Padomju Savienības ārpolitiku izteikusi ļoti atklāti, uzsvāru liekot uz Padomju Savienības mērķi panākt komunisma dominanci pasaulē.

Gorbačovs, protams, to noliedza, pretī liekot zinātniskā sociālisma teoriju par nenovērsamo globālo procesu līdz augstākajam civilizācijas sasniegumam - sociālismam.

Sarunu turpinājumā Tačere neslēpj neuzticēšanos Padomju Savienības sistēmai, kas ne tikai ierobežo savu cilvēku brīvību, bet jau pakļāvusi okupācijai Ungāriju

un Čehoslovakiju. ”Mēs vienreiz jau kļūdījāties par jūsu plāniem Čehoslovakijā, būdami pārliecībā, ka Padomju Savienība atturēsies no savas reputācijas bojāšanas pasaulē,” atzinās premjērministre, piebilstot, ka šo kļūdu briti negribot vairs atkārtot.

Sarunās nonākot pie toreizējiem apstākļiem Afganistānā, Gorbačovs paūz nepatiku par aktivitātēm, kas vērstas pret komunistu partizāniem. *Dzelzs lēdijas* atbilde: „Ja manu zemi kāds okupētu, es arī pievienotos partizāniem cīņā par brīvību.”

Tačeres un Gorbačova tālruņa saruna 1990. gadā notika laikā, kad Lietuvā ievēlētais parlaments deklarēja savas valsts neatkarību no Padomju Savienības. Premjērministre piezvanījusi Gorbačovam, lai pārrunātu situāciju Lietuvā, un brīdinājusi nelietot varu, lai piespiestu Lietuvu palikt Padomju Savienībā.

Gorbačovs atbildē pūlas skaidrot, ka Lietuva ir viena no Padomju Savienības republikām un tas esot izejpunkts, no kuŗa jāsāk risināt problēmu. Absurds esot lietuviešu mēģinājums ar varu izplatīt ideju, ka Lietuva nav Padomju Savienības sastāvdaļa, un uzsākt starptautiskas sarunas. ”Rietumvalstu vadītāji nedrīkst iekrist šajā slazdā,” skaidro Gorbačovs. Tačere savukārt aizrāda, ka rietumvalstīm ir cits uzskats: „Mēs neatzinām ne Lietuvas, ne Latvijas pievienošanu Padomju Savienībai *de iure*, kaut arī Helsinku nolīgumā ir atzīta pievienošana *de facto*. Šī iemesla pēc,” norāda premjērministre, “Lietuvas statuss atšķīras no pārējo Padomju Savienības republiku statusa.”

Istenībā joprojām vēl nav skaidrs, vai Gorbačovs bija pelnījis dažu rietumnieku pausto atzinību par varas neizmantošanu pret lietuviešiem. Aizvien to-

mēr vēl nav izgaisušas aizdomas, ka tieši Maskavas varasvīrs pieļāvis armijas izmantošanu pret lietuviešiem.

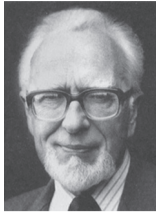
Rakstā pieminētas arī Gorbačova sarunas ar Zimbabves prezidentu Mugabi un Sīrijas prezidentu Hafizu Aminu, kuŗas parādoties Gorbačova divkosība, jo viņš aprunājās Lielbritānijas premjērministri.

Paveļs Stroilovs atzinīgi novērtē bijušās Lielbritānijas premjērministres stingro nostāju un drosmi, kuŗas daudziem valstsvīriem Rietumos pietrūkstot. Tikai retais dažkārt pieminot starptautiskos likumus.

Krievu vēsturnieks Anglijā ierādās 2003. gadā, bet patvēruma tiesības ieguva 2006. gadā. Viņš bija tuvs draugs nobeldētajam Aleksandram Litviņenko, kuŗa rakstu krājumu pats pārtulkojis angļiski - *Allegations.*

Zigrīda Daškevica

Vai var atdzīvīnāt sapni?

Vai iespējams atdzīvīnāt sapni? Vai iespējams vēlreiz redzēt to pašu sapni? Laikam gan atbilde būs noliedzoša. Tomēr Nacionālais teātris ir uzdrošinājis pamēģināt,

un mēs taču zinām, ka teātri viss ir iespējams – savienot dzīvi ar nāvi un ļaut, lai notiktu atdzimšanas brīnumi. Tādu sapni mēs Nacionālajā teātrī (toreiz gan Drāmas teātris) piedzīvojam 1970. gadā, kad tur sāka izrādīt ungāru rakstnieka Ferenc Molnāra neparasto lugu „Lilioms”. Aptaujāju vairākus savus kolēģus, vai viņi atceras šo izrādi. Atbilde bija noliedzoša – protams, ne, jo viņi toreiz vēl nebija dzimuši, bet mums tas bija pārvērties sava veida sapnī, brīnumā, kas joprojām dzīvo atmiņā. Izrādi toreiz veidoja režisors Alfrēds Jaunušans un tā bija brīnišķīgi papildināta ar Māra Čaklā dziesmu tekstiem, ko komponēja Imants Kalniņš. Vēlākajos gados, sanākot kopā teātra cilvēkiem vai pat tikai teātrmīļiem, drīz vien atskanēja dziesma:

*Atkal, atkal ir debesis pušu,
atkal ielāpi jāuzliek tām!
Sanāk, sanāk, kas samaksājuši,
zem šīm baltajām akācijām!*

Tas bija laiks, kad reizēm nūdien gribējās debesīm uzlikt ielāpus, un to varēja darīt tieši ar teātra palīdzību, jo izrāde atgādināja: lai cik draņķīga rādās ikdiena, ir taču glābiņš – tai var uzlikt ielāpu. Un šis ielāps ir teātris, tā ir māksla, un tieši ar mākslu ir aizrāvis lugas varonis Lilioms, vienkāršs karuseļa darbinieks – iekšā saucējs. Bija taču laiks, kad par milzīgu notikumu kļuva kādā pilsētas laukumā vai klajā vietā laukos uzslietais karuselis, kur varēja bezbēdīgi vizināties kādā spēļu autiņā vai sēdēt pat mākslīga zirga mugurā. Tā bija citāda dzīve, šie brīži bija atvadas no pelēkās ikdienas! Gan Liliomam, gan toreiz arī mums visiem, tāpat kā knēvēļiem un knauķiem.

Ferenc Molnāra lugā sapnis jauca ar realitāti, un spilgti atmiņā joprojām dzīvo divi neaizmirstami Liliomi – Ģirts Jakovļevs un Uldis Dumpis, kuņģus noteikti itin labi pazīst arī mūsu lasītāji. Šoreiz viņi gan izrādē piedalās epizodiskā Reģistrātorā lomā un viens vai otrs izrādes pirmajā cēlienā iesāk Lilioma dziesmu „Atkal, atkal ir debesis pušu...”. Jā, bet ko iesākt, ja tās debesis ir pušu? Ko iesākt, ja atkal jālaiž tautās luga, ko skatītāji tik ļoti iemīlojuši no agrākā iestudējuma?

Tādas dilemmas priekšā bija nonācis režisors Edmunds Freibergs. Atkārtot iepriekšējo izrādi – nedrīkst, radīt pilnīgi citādu garā veidotu, bez tautas iemīlotajām dziesmām – arī nebūtu lāgā.

Režisoram nācies laipot pa tādu kā vidusceļu, turklāt Freibergs uzdevuma sarežģītību labi apzinājies un to veicis godprātīgi, taču tā vien šķiet, ka atmiņas par vakardienu ir drusku traucējušas. Izrādē skan tās pašas kādreizējās brīnišķās Imanta Kalniņa dziesmas, taču šoreiz tām ir mazliet ilustratīva funk-

Muškātnie - Daiga Gaisma, Lilioms - Kaspars Dumburs

Jūlija - Inga Misāne, Luīze - Sanita Pušpure, Lilioms - Ivars Kļavinskis

cija. Izrāde sākas ar gaŗu dziedāšanu gandrīz kā koncertā: vispirms dzied Jūlija, ko tēlo Inga Misāne, tad ar savu dziesmu pievienojas enerģiskā, spara pilnā Marija, kuŗu dzied Marija Bērziņa, un dziedājumu pabeidz temperamentīgā karuseļa īpašniece Muškātnie - Zane Jančevska. Arī citas dziesmas izrādes plūdumā organiski neieliedējas.

Var gan priecāties par Mārtiņa Vilkārša dekorācijām, var tās apbrīnot – pirmajā cēlienā tiek uzburtā skaista, mazliet romantizēta pilsētas dārza atmosfāira, caur kokiem vid karuseļa siluets, un tieši tādā vietā varētu dzimt mīlestība, bet īstas mīlestības izrādē pamaz. Protams, vislielākā ir Lilioma mīlestība uz karuseli – uz vietu, kur viņš sastapies ar citādu pasauli, ar daili, taču tieši tur viņš iepazīst un iemīl Jūliju, savu mīlestību gan pastāvīgi slēpdams aiz ārēja raupjuma.

Liloma lomā redzēju Ivaru Kļavinski. Skarbuma viņā ir pietiekami daudz, taču mīlestības starojuma daudz mazāk. Molnārs Liliomam uzticējis neparasti grūtu uzdevumu – viņš ir skarbs un tomēr ar siltu sirdi. Lugas pēdējā cēlienā ir zīmīga, neparasti romantiska aina: Lilioms pēc nāves nonācis debesīs. Debesu „ierēdņi” viņu tomēr sūta atpakaļ uz zemi, lai izlabo dzīves laikā pieļautās kļūdas. Tur

viņš satiek savu kādreiz mīloto Jūliju un arī savu meitu Luīzi. Nekāda saskaņa neiznāk, vēl vairāk – spējās dūsmās viņš Luīzei iesit pa roku, taču notiek brīnumi: Luīzei tas nesāp, viņa pat priecājas, jo sītiēnā sajūtusi siltumu. Un šī otrā plāna, šī mīlestības siltuma galveno lomu tēlotājiem pietrūkst, līdz ar to viens no būtiski svarīgākajiem lugas plāniem izrādē īsti neieskaņas. To pašu var sacīt par Zanes Jančevskas tēloto Muškātni, – viņa ir jauna, interesanti sievišķīga, taču īsti nejutām, ka Lilioms ilgi viņu jau valdzinājis kā neparasta personība.

Izrādē piedalās daudz aktieru, visi viņi darbojas ar lielu atbildību, atmiņā īpaši paliek enerģiskais, „velna pilnais” Fičūrs - Mārcis Maņjakovs, apliecinot savas teicamās raksturotāja dotības. Par katru no aktieriem var sacīt labus vārdus. Protams, var diskutēt, vai Policistu tēli jāveido cirkus klaunu versijā, taču gan Mārtiņš Egliens, gan Egils Melbārdis uzdevumu veikuši pietiekami asprātīgi.

Priekšskars aizveras, un atskan skaļi, jūsmīgi aplausi, aktieriem jānāk paklanīties vēl un vēl. Prieks, ka skatītājiem „Lilioms” patīcis. Esmu izteicis dažas kritiskas piebildes, jo manu seno sapni par Lilomu atmodināt nevar.

Viktors Hausmanis

LATVIEŠU NOZĪMĪGĀKO NOTIKUMU KALENDĀRS 2013

MAIJS

- 18. maijs** – visos Latvijas mūzejos tradicionālā Mūzeju nakts, šogad ar vadmotīvu „Zaļā krāsa – mežs”
- 19. maijs** – tradicionālais Nordea Rīgas maratons, starts 11. novembrā krastmalā plkst. 8.30
- 25. maijs - 26. maijs** - Latviešu sporta dienas - 60. ASV meistarsacīkstes basketbolā, volejbolā un draudzības spēle hokejā (ASV-Kanada), Mineapolē, MN. Rīko ALAs Sporta nozare un Minesotas latviešu sporta kopa “Starts”. Sarīkojumu vietas ir vēsturiskā Mineapoles rajonā. Sacensības notiks De LaSalle skolā, uz Misisipi upes salas. Satikšanās un apmešanās vieta ir Depot hotelis, un apbalvošanas vakars būs Ukrainian Activity Center, tuvu upes krastmalai. Sīkāka informācija sekos. Mājaslapa www.asvmeistarsacikstes.com
- 26. maijā - plkst. 3:30 pēcpusdienā** Ņujorkas Latviešu koŗa (NĻK) *Pavasara koncerts* Katskiļu nometnē. Sīkāka info sekos - Koŗa mājaslapa: www.nylatvianconcertchoir.org

JŪNIJS

- 1. jūnijs** – Latvijas pašvaldību vēlēšanas. Vairāk www.cvk.lv
- 4. jūnijs** – **15. jūnijs** – Rīgas Operas festivāls. Vairāk www.lno.lv
- 21. jūnijs** – **22. jūnijs** – Pasaules latviešu amatnieku saiets Valmierā. Vairāk www.macibucentrs.lv
- 21. jūnijs** – **15. jūlijs** – Cēsu Mākslas festivāls. Vairāk www.cesufestivals.lv
- 27. jūnijs - 11. jūlijs** – „Hello, Latvia!/ Sveika, dzimtene!” – **divvalodu ceļojums pieaugušajiem, ģimenēm**. Iespēja iepazīt Rīgu, apceļot Latviju un apmeklēt XXV Vispārējos Dziesmu un XV Deju svētkus! Rezervējiet vietu, iesūtot \$500 iemaksu. Maksimālais dalībnieku skaits ir 20; cena \$3600.
- 27. jūnijs - 11. jūlijs** – „Heritage Latvia” – **angļu valodas ceļojums jauniešiem**. Jaunieši (13-15 g.v.) iepazīsies ar Rīgu, apceļos Latviju, satiksies ar sava vecuma jauniešiem divās Latvijas skolās un apmeklēs Dziesmu un Deju svētkus. Programma līdzinās „Sveika, Latvija!” ceļojumam, tikai informāciju sniedzam angļu valodā. Cena \$3 100. Tuvāka informācija par abiem ceļojumiem, kontaktējoties ar Anitu Juberti: tālr. (301) 340-8719, e-pasts: projekti@alausa.org
- 30. jūnijs** – **7. jūlijs** – **XXV Vispārējie latviešu Dziesmu un XV Deju svētki Rīgā**:
 - 29. jūnijā** 11.00 koŗu kaŗi LU aulā un Rīgas Latviešu biedrībā
 - 30. jūnijā** 18.00 Dziesmu svētku atklāšana un virsdiriģentu/ virsvadītāju godināšana Dziesmu svētku parkā
 - 2. jūlijā** 19.00 J. Vītola 150 gadu jubilejai veltīts koncerts LU aulā
 - 3. jūlijā** 19.00 Vokāli simfoniskās mūzikas koncerts *Arēnā Rīga* 19.00 Pūtēju orķestŗu koncerts Lielajā ģildē
 - 4. jūlijā** 18.00 Kokļu ansambļu koncerts Izstāžu centrā Ķīpsalā, zālē nr.2
 - 5. jūlijā** 14.00 Deju lieluzvedums, 1. koncerts Daugavas stadionā 22.00 Deju lieluzvedums, 2. koncerts Daugavas stadionā
 - 6. jūlijā** 12.00 Deju lieluzvedums, 3. koncerts Daugavas stadionā 17.00 Dižkoncerts Doma laukumā 22.00 Deju lieluzvedums, 4. koncerts Daugavas stadionā
 - 7. jūlijā** 10.00 Gājiens 19.00 Nobeiguma koncerts „Līgo” Meŗaparka estrādē 23.00 – 4.00 Sadziedāšanās nakts
- 30. jūnijs** - Pasaules latviešu saiets Rīgā, Rīgas Latviešu biedrības Lielajā zālē no 13:00 līdz 17:00. Vairāk girtszeidenbergs@comcast.net

JŪLIJS

- 1. jūlijs** – Konference „Latvieši pasaulē – piederīgi Latvijai II”. Vairāk www.km.gov.lv
- 1. jūlijs** – Latvijas Okupācijas mūzeja 20. gadadienas svinības, Latviešu strēlnieku laukumā 1, no plkst. 16. Laipni aicināti visi muzeja atbalstītāji! Vairāk: pr.okupacijasmuzejs@omf.lv
- 2. jūlijs** – **4. jūlijs** – Pasaules latviešu ekonomikas un inovācijas forums Rīgā. Vairāk www.ieguldilatvija.lv
- 7. jūlijs** – **14. jūlijs** – 3x3 nometne Neretā, Latvija
- 21. jūlijs** – **28. jūlijs** – 3x3 nometne Alsungā, Latvija
- 21. jūlijs** – **28. jūlijs** – 3x3 nometne Anglijā Vairāk par nometnēm www.3x3.lv

AUGUSTS

- 3. augusts** – **4. augusts** – Siguldas Operas svētki
- 11. augusts** - **18. augusts** – Nedēļas nogales skolu skolotāju kursi Īrijā. Rīko LNPL, ĪLNP
- 11. augusts** – **18. augusts** – 3x3 nometne Īrijā
- 11. augusts** – **18. augusts** – 3x3 nometne Gaŗezerā, ASV.
- 18. augusts** – **25. augusts** – 3x3 nometne Katskiļos. Vairāk par nometnēm www.3x3.lv

SEPTEMBRIS

- 18. septembris** – **20. septembris** – Latvijas māsu un vecmāŗu 3. kongress Rīgā.
- 19. septembris** – **21. septembris** – Latviešu ārstu 7. kongress Rīgā. Vairāk www.arstubiedriba.lv
- 27. septembris - 29. septembris** – Austrālijas latviešu skolotāju konference Dzintari, pie Adelāides, Austrālijā.

NOVADU ZIŅAS

Aldari no visas Latvijas pulcēsies
„Latviabeerfest 2013” Rīgā

Rīgā, Vērmanes dārzā, no 24. līdz 26. maijam notiks Baltijā lielākais Starptautiskais alus festivāls - izstāde *Latviabeerfest 2013*, ko rīko biedrība „Alus brālība” sadarbībā ar „Latvijas Alus darītāju asociāciju”, „Latvijas Alus darītāju savienību” un „Live Rīga” atbalstu. Festivāla laikā varēs nobaudīt vairāk nekā 150 alus šķirnes ne tikai no Latvijas, bet arī no Čehijas, Lietuvas, Igaunijas, Dānijas, Vācijas, Beļģijas, Anglijas, Krievijas, Meksikas, Spānijas, Polijas, Baltkrievijas un citām valstīm. Garšīgās un tradicionālās Latvijas alus uzkodas, kā arī citu valstu alus gardumus un ēdienus piedāvās Latvijas vadošie sabiedriskās ēdināšanas uzņēmumi.

Foto: Raitis Puriņš

Alus pēc ūdens un tējas ir trešais visvairāk izplatītais dzēriens pasaulē. Tas ir arī sens, tradicionāls latviešu dzēriens. Cēsis bija pirmās Baltijas reģionā, kur 1590. gadā atklāja alus darītavu, kuŗas labās tradīcijas šodien turpina AS „Cēsu alus”. Alus bieži tiek pieminēts latviešu folklorā, tautasdziesmās:

*Dzerait, brāļi, kausiem alu,
Lai aug mums rudzi, mieži...*

Latvijā alus tradicionāli raudzēts no miežiem un apiņā. Latvijas Banka 2011. gadā laida apgrozībā 1 lata monētu ar lat-

Mazās alus darītavas „Valmiermuižas alus” saimnieks Aigars Ruņģis 2011. gadā saņēma balvu nominācijā „Gada alus ražotājs” un 2012. gadā - balvu nominācijā „Par lielāko alus tirdzniecības kāpumu”

viešu populārā dzēriena - alus kausu. Togad Latvijā dzima jauna tradīcija - rīkot Rīgā pirmo alus festivālu *Latviabeerfest*, kas uzreiz iemantoja lielu popularitāti gan pašmāju, gan ārvalstu tūristu un viesu vidū. Festivālu apmeklēja vairāk nekā 20 000 alus cienītāju.

Šogad alus festivāls norisināsies ar daudz lielāku vērienu Rī-

gas centrā, Vērmanes dārzā, kas ir kā radīts alus baudīšanai, - skaists parks, kur trīs dienu ilgumā līs alus straumes un jautrība sitīs augstu vilni. Par to gādās alus kultūras popularizēšanas biedrība „Alus brālība”, kuŗas vadītājs Andrejs Šikors ir arī Latvijas alus mūzeja valdes priekšsēdis un festivāla *Latviabeerfest* rīkotājkomitejas vadi-

tājs. Alus nozare Latvijā vērtējama kā īpaši kvalitatīva, saka Andrejs Šikors, un alus kā latvisko tradīciju pamatvērtība joprojām ir svarīga lielākajai sabiedrības daļai.

„Alus brālība” pagājušā gada augustā rīkoja pieredzes apmaiņas braucieni uz 16. starptautisko Berlīnes alus festivālu *Vācijā*. Savukārt šogad Rīgas Latviešu biedrības namā tika rīkotas Latvijas alus ražotāju konkursa „Gada alus 2012” nobeiguma svinības un balvu pasniegšana. Nominācijā „Lielākais alus tirdzniecības kāpums *HoReCa grupā*” lielražotāju konkurencē balvu saņēma „Lāčplēša alus”, bet starp mazajiem ražotājiem - „Valmiermuižas alus”. Nominācijā „Lielākais alus tirdzniecības kāpums veikalu grupā” balvu saņēma SIA „Alus nams „Brālis””. Lielākais alus tirdzniecības kāpums eksporta tirgū lielražotāju grupā bijis AS „Cēsu alus”, mazo ražotāju grupā - SIA „Bauskas alus”. Lielāko nozares ieguldījumu veselīga dzīves veida popularizēšanā sasniegusi AS „Aldaris”, kas saņēma balvu arī nominācijā „Videi draudzīgākais alus ražošanas uzņēmums”. Gada labākais dizains bijis stikla pudelē pildītam „Piebalgas alum”, bet nominācijā „Gada veiksmnieks” balvu saņēma AS „Agrofirma Tērvete” alus. Īpašo balvu par mūža ieguldījumu alus nozarē saņēma Tērvetes alus darītavas vadītāja Anita Krāģe. Interesanti, ka svinīgajā sarīkojumā vienīgi „Valmiermuižas alus” aldarī bija līdzī paņēmumi savu alu. Iespējams, mazā alus darītava ar savu kvalitā-

tīvo produkciju lepojas tieši tāpēc, ka ne tikai konkursā „Gada alus 2012” saņēma balvu, bet arī 2011. gadā tās darbs tika novērtēts ar balvu nominācijā „Gada alus ražotājs”.

„Valmiermuižas alus” ir viena no mazākajām un jaunākajām alus darītavām Latvijā, kas tirgū ienāca 2009. gada pavasarī. Pērn izbrūvēti 1 036 424 litri alus un apgrozījums sasniedzis Ls 1 192 463 (par 30 % vairāk). Populāras kļuvas pa alus darītavu rīkotās ekskursijas, kuŗās piedalījušies 6616 viesi, turklāt 42% ekskursiju vadītas kādā svešvalodā.

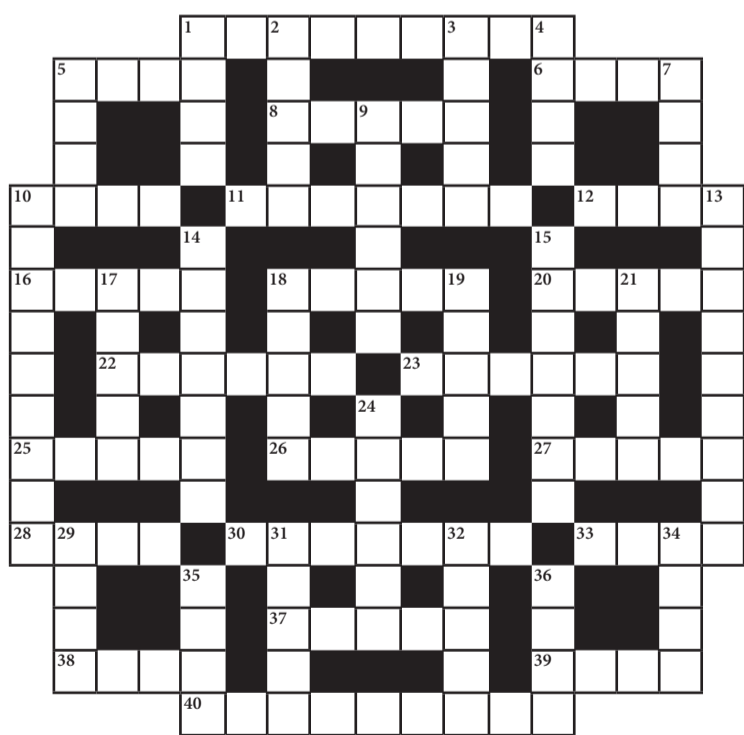
„Tomēr lielāko prieku sagādā atskārsmes, ka **lepnums par Latviju aug augumā**. Vismaz reizi nedēļā kādu no ārzemju viesu grupām vadījis Latvijas iedzīvotājs, kuŗš ielūdzis savus ārvalstu draugus. Tikpat bieži grupa no ārzemēm atsaukusies uz kaut kur pasaulē satikta latvieša ieteikumu. Tātad - ar katru gadu vairojas Latvijas „vēstnešu” pulks,” stāsta „Valmiermuižas alus” saimnieks Aigars Ruņģis.

Latvijā patlaban strādā 17 alus darītavas - trīs lielās apvienotās Latvijas Alus darītāju asociācijā, vidējās un mazās - Latvijas Alus darītāju savienībā. Ir arī tādas, kuŗas nav piederīgas ne pie vienas nozares organizācijas.

Atliek cerēt, ka no 24. līdz 26. maijam Rīgā notiekošajā *Baltijā lielākajā Starptautiskajā alus festivālā* - izstādē *Latviabeerfest 2013* Latvijas aldaru alus līdztekus lielajam ārvalstu alus firmu piedāvājumam būs lielā cieņā.

Valija Berkina

KRUSTVĀRDU MĪKLA Sastādījis Kārlis Pētersons

notājs (1859-1891). 5. Lodveida baktērijas. 7. Zodiaka zvaigznājs. 9. Zoba cietie audi. 10. A. Pumpura eposs. 13. Lietuviešu komponists, ērģelnieks, koŗdirģents (1867-1916). 14. Bērnu infekcijas slimība. 15. Trauks šķidrums pārtvaicēšanai. 17. Kaķu dzimtas dzīvnieks. 18. Sagriezti un izžāvēti kokosriekstu kodoli. 19. Tilpuma mērvienība. 21. Saullēkts. 24. Pilsētvalsts antīkajā pasaulē. 29. Neliels strausts. 31. Siena, kas atrodas virs ceļnes galvenās dzegas. 32. Vēsturisks novads Zviedrijas dienvidos. 34. Īss epigrāfs grāmatas sākumā. 35. Dzeltens. 36. Kafijas šķirne.

Krustvārdu mīklas (BL Nr. 18) atrisinājums

Līmeniski. 1. Asonance. 5. Dzintars. 9. Patversmes. 10. Ankara. 11. Labākas. 14. Pali. 16. Rase. 18. Kairiņa. 19. Satraukti. 20. Store. 21. Siena. 27. Trallināt. 28. Treliņi. 29. Dēls. 30. Asis. 32. Slidens. 35. Noķēva. 36. Talcinieki. 37. Izsamist. 38. Apsveikt.
Stateniski. 1. Atpalikt. 2. Oktobris. 3. Narva. 4. Ēlma. 5. Dāsna. 6. Inari. 7. Atapaski. 8. Skalenis. 12. Kristals. 13. Skaļrunis. 14. Pase. 15. Latvietis. 17. Ratinieki. 22. Studenti. 23. Paklīdis. 24. Otas. 25. Pireneji. 26. Piesliet. 30. Amatī. 31. Ietīt. 33. Laiks. 34. Alma.

Līmeniski. 1. Priekštelpa sabiedriskās ēkās. 5. Franču rakstnieks, filozofs (1913-1960). 6. Sala Tirēnu jūrā. 8. Pilsēta Lietuvas ziemeļaustrumos. 10. Debess ziemeļu puslodes zvaigznājs. 11. Monarcha tituls. 12. Skotu polārpētnieks (1777-1856). 16. Musulmaņu tautu vīriešu galvassegas. 18. Guļamvietas uz kuģa. 20. Posms kādā procesā. 22. Indiāņu uzvaras zīme. 23. Vīrieša balss. 25. Administratīva teritoriāla iedalījuma vienība

Islandē. 26. Milas dievs seno romiešu mītā. 27. Kuģa kāpnes. 28. Japāņu nacionālais cīņas sports. 30. Zobu slimība. 33. Alkoholiskais dzēriens. 37. Tēls E. Zālītes romānā „Agrā rūsā”. 38. Zema sievietes balss. 39. Valsts galvaspilsēta Dienvidamerikā. 40. R. Blaumaņa vadītāis žurnāla *Latvija* satiriskais pielikums.

Stateniski. 1. Valsts galvaspilsēta Eiropā. 2. Valsts galvaspilsēta Austrumāzijā. 3. Ezers Somijas ziemeļos. 4. Franču glez-

ZIŅAS ĪSUMĀ

Daugavpilī 8. maijā ieradās jauniešu delegācija no Turcijas. Jaunieši ir topošās medicīnas māsas un sociālie darbinieki, un viņiem paredzēts nostrādāt praksi Daugavpils medicīnas un sociālās iestādēs, iepazīt veselības aprūpes sistēmu un sociālo palīdzību Latvijā.

Rēzeknē 10. maijā notika Latvijas Chirurģu asociācijas Proktologu sekcijas Starptautiskā konference par aktualitātēm slimību diagnosticēšanā un ārstēšanā. Piedalījās vadošie chirurģi no Vācijas, Latvijas, Lietuvas un Baltkrievijas.

Latgalē no 11. līdz 26. maijam jau ceturto gadu notiek festivāls „Latgales ērģeļu dienas”. Tā mērķis ir popularizēt ērģelmūziku visā tās daudzveidībā. Festivāls sākās ar tradicionālo nakts koncertu Stirnienes Sv. Laurencija Romas katoļu draudzes baznīcā un Aglonas Romas katoļu bazilikā. Nobeiguma koncerts skanēs Rēzeknē Jēzus Sirds katedrālē. Īpašā viesnā ir starptautiski atzītā ērģeliece Iveta Apkalna.

Marka Rotko mākslas centrs Daugavpils aicina 18. maijā Eiropas Mūzeju naktī izbaudīt nakts noslēpumainību, kas caurvīs visās izstāžu zālēs izveidotās pastaigu takas. Radošo atmosfāru paspilgtinās stilizētais, pašu apmeklētāju veidotais krāsaino fantāziju mežs ar putnu dziesmām un koku šalkoņu.

Rēzeknē, Latgales Kultūrvēstures muzejā, līdz 30. jūnijam apskatāma Svetlanas Ločmeles un Irīnas Krištopes izstāde „Rotaļlietas pašu rokām”. Krāšņās lelles aicināt aicina ļauties spēlēties priekam.

Balvos 18. un 19. maijā notiek novada sadarbības partneru - Baltkrievijas Vitebskas apgabala Dokšicas rajona - kultūras dienas. Kultūras un atpūtas centrā skanēs koncerts, laukumā pie strūklakas atklās jaunu gaismas objektu. Parkā tiks iestādīts Draudzības koks un parakstīts savstarpējās sadarbības līgums.

Isziņas sagatavojusi Valija Berkina

MATIŠS KUKAINISADVOKĀTS AR TIESĪBĀM
ASV UN LATVIJĀ.

- Mantošana.
- Īpašuma pirkšana un pārdošana.
- Meža apsaimniekošana un pārdošana.

Valņu iela 3, Rīga, LV-1050
matiss@sk-legal.com
 +371 28390346

Ziedojuumi laikrakstam martā

E. B. Driķis, Ņujorkā; K. Āboliņš, Solihullā; V. Pirvics, Hantingdonā;
 J. A. Dzītaris, Halifaksā; A. Sinka, Bamburijā; P. Pētersons, Išērā.
 Kopā - £ 269, 02.

Brīvās Latvijas izdevēji, redaktore un administratore izsaka visiem ziedotājiem sirsnīgu pateicību par mūsu laikrakstam sniegto atbalstu.

Mūžībā aizsaukts

ERNESTS SŪCIS

(*03.12.1920 Latvijā, †10.05.2013 Anglijā)

Sirsnīgā mīlestībā pieminot,
 sieva Lilija Sūcis ar saviem mīļajiem Latvijā,
 Zviedrijā, Norvēģijā

Kalnu plašumi
 Nekā vairs nav
 Ceļā uz brīvību.
 (Ilze Bindemane Kļava)

Dieva mierā aizgājusi

**OLITA ŠMITE,
Dzimusi ENZELIŅA**Dzimusi Kauguros 1925. gada 30. oktobrī,
mirusi Toronto 2013. gada 16. aprīlī

Dieviņ, iedez vakarzvaigzni,
 Zemes bērns uz mājām iet,
 Sāpju nasta viegla kļuva,
 Debess dārzos rozēs zied.

Viņu mīlā pieminā paturēs
 māsa Ruta,
 Gundega, Dagnija Ingrida,
 Imants, Lidija un Astrīda

Uz Nekurieni, no kurienes atpakaļceļa nav,
 aizsaukts mūsu ģimenes draugs

ARVĪDS AUZIŅŠ

Ar sirsnību atceramies un pieminam
 ar viņu kopā pavadītos gadus –
 Marta Dreifelde ar meitām
 Gundegu, Ligitu, Martu (mazo) un Zili

**Straumēnu Jauktā koŗa
KONCERTS**

svētdien, 2013.g. 9. jūnijā, plkst. 15.00

Zviedru zālē, „Straumēnos”
 Catthorpe Manor, Catthorpe, Leics. LE17 6DF
 Ieeja £10, ieskaitot kafijas galdu

Apmeklēt laipni aicina
Straumēnu Jauktais koris

Izīrē jaunu vasaras māju 30m no jūras, ar visām
 ērtībām, saunu, Rojas apkaimē.
 Interesentiem zvanīt: +371 29239992.

**Pasaules latviešu
ekonomikas un inovāciju forums**
2013. gadā 2. - 4. jūlijs**TAVA IESPĒJA:**

- iepazīties un veidot sadarbību ar augsta līmeņa latviešu izcelsmes uzņēmējiem no visas pasaules;
- piedalīties pieredzes apmaiņā, kas vērsta uz investīciju un zināšanu kapitāla piesaisti Latvijai un jaunu Latvijas preču un pakalpojumu eksporta tirgus apgūšanu;
- piedalīties globālas sadarbības platformas izveidē turpmākas pieredzes apmaiņas un sadarbības projektu īstenošanai.

Ieskaties www.ieguldilatvija.lv un piesakies!

Organizē:

Informatīvi atbalsta:

SIA „MADONAS POLIGRAFISTS”

ir pazīstama kā viena no senākajām tipografijām Vidzemē. Šodien esam kļuvuši par modernu plaša profila tipografiju – drukājam avīzes, veidlapas, brošūras, kalendārus. Pēdējos gados īpašu uzmanību pievēršam grāmatu ražošanai gan cietajos vākos, gan termolīmētām grāmatām mikstajos vākos. Tipografija nodrošina ar darbu Madonas pilsētas un tās rajona 70 iedzīvotājus. Mūsu galvenā prioritāte ir izpildīt to, kas apsolīts klientam. Esam gandarīti, ka varam sadarboties arī ar laikraksta „Brīvā Latvija” redakciju!

Gaidīsim pasūtījumus arī no Jums!

Mūsu adrese:

Saieta laukums 2a, Madona, LV-4801, Tālr. +371 64822742
 e-pasts: pasutijumi@madpol.lv

Rīgas klientu birojs:

Zemīšana 2b-110a, Rīga, LV-1012, Tālr. +371 67315026
 e-pasts: madpolriga@madpol.lv

Brīvā Latvija
reklāmas cenas Latvijā

Cena - Ls 0,80 par cm²
 ierāmējumā
 Atlaides par reklāmas
 publicēšanas biežumu:

- Atkārtotot vienu un to pašu reklāmu 2 reizes, paredzēta atlaide 10 % apmērā no parastās cenas.
- Atkārtotot vienu un to pašu reklāmu 3 reizes, - 15 % no parastās cenas.
- Atkārtotot vienu un to pašu reklāmu 4 reizes un vairāk, - 20 % no parastās cenas.
- PRIVĀTSĻUDINĀJUMIEM: LS 0,40 par 1 cm² ierāmējumā.
- SĒRU SLUDINĀJUMS: LS 35,-

Pasta adrese:

Ausekļa iela 14 - 2
 Rīga, LV - 1010

Tālrunis + 371 67326761

Tālrunis +371 67326784

Darba laiks:

Pirmdien – 9-17

Otrdien – 9-17

Piektdien – 9-15

BRĪVĀ LATVIJA

Latvijas reģ. nr. 1144.
 Rietumeiropas latviešu laikraksts,
 iznāk sestdienās, 48 reizes gadā.
 Izdevēji: Brīvās Latvijas izdevēju kopa (BLIK)

Redaktore: Līgita Kovtuna
 Brīvā Latvija redakcija – Ausekļa iela 14-2,
 Rīga, LV-1010
 Tālr. (redakcija) +371 67326761, +371 29439423,
 Tālrunis: +371 67326784.
 e-pasts: redakcija@brivalatvija.lv

Administrācija: Sarmīte Janovskis “Straumēni”,
 Catthorpe Manor, Catthorpe, Leics. LE17 6DF,
 England. Tālr. 01788823438, fakss 01788822441.
 Kārto visas sēru un citu sludinājumu maksas;
 pieņem rietumu abonementus, izņemot Vācijas
 un Zviedrijas.

Pārstāvniecība Anglijā:
 Dz.Purmale, 34 Brook Road, Leicester LE5 2HE.
 Tālr. 01162431322, fakss 01162433312.
 e-pasts: dzidra.purmale@talktalk.net

Abonementa maksa, sākot ar 2010. gada 1. jūliju:
 Lielbritānijā: 6 mēnešiem GBP 65; 12 mēnešiem GBP 120.
 Samaksu ar čekku, PO vai naudā (ierakstītā sūtījumā)
 sūtīt laikraksta administrācijai (adresi sk. augšā),
 uz vārdu Brīvā Latvija. Maksājot Lielbritānijā
 par Latvijas gada abonementu GBP 40

Zviedrijā: 6 mēneši Kr 650,-; 12 mēneši Kr 1240,-.
 NAUDAS PĀRVEDUMI: LETTERNAS RIKSFÖRBUND I SVERIGE/BRĪVĀ LATVIJA
 (Wallingatan 34, 5 tr, S-111 24, Stockholm, Plusgiro 11 47 46 – 1).
 Tālr. : +46 8214425. Administrācija: Vija Freimane,
 e-pasts: freimanisv@yahoo.se, tālr. +46 8808815

Naudas pārvedumi Vācijā: 12 mēn. – 143 eiro; 6 mēn. – 75 eiro; 3 mēn. – 40 eiro; BL kants Lettische Gemeinschaft,
 Salzmannstr. 152, 48159 Münster. Postbank Hamburg, BLZ 200 100 20,
 kants 271 751 204. Adrese abonēšanas jautājumiem:
 Ivars Vētra, Mittelstr. 3, D-35415 Pohlheim,
 tālr. +49 6004 2801, e-pasts: ivetra@web.de.
 Cita informācija Nils Ebdens, Lettische Gemeinschaft in Deutschland e. V.,
 Frankfurter Str. 54, D-35440 Linden, tālr. +49 6403 940933,
 e-pasts: info@lk-v.de

Citās Eiropas zemēs: 6 mēnešiem 70 eiro; 12 mēnešiem 130 eiro. Naudas pārvedumi ar čekku uz Brīvā Latvija (adrese kā augšā).

ASV un pārējās pasaules valstīs 6 mēnešiem USD 90,-, 12 mēnešiem USD 170,-.

Latvijā: 6 mēnešiem Ls 20, 12 mēnešiem Ls 34.

Latviešu organizāciju un privāto sludinājumu maksā £3 par 10 mm augstu viensējīgā platumā
 aizņemtu telpu. Sēru sludinājumi (10,6 cm x 7 cm) £45. Zviedrijā – 500 kr.
 Komerciālie sludinājumi £6 par 1 slejas cm.

Atlaides atkārtotām reklāmām.

Ar autora vārdu, iniciāļiem vai segvārdu parakstītos rakstos izteiktās domas nav katrā ziņā arī redakcijas domas. Par līdzstrādnieku honorāriem nepieciešama iepriekšēja vienošanās. Par publikācijās minēto faktu precizitāti atbild autors.

BRĪVĀ LATVIJA

Latvian Weekly Newspaper

published by the Latvian Publishers Association,
Ausekļa iela 14-2, Rīga, LV-1010, Latvia.

Iespiests: SIA Madonas Poligrafists

SPORTS SPORTS SPORTS

Latvijas vienība saglabā vietu augstākajā līgā

Zaudējums austriešiem – 3:6
(1:2, 1:2, 1:2)

Pasaules meistarsacīkstēs Latvijas hokejisti ļoti svarīgā spēlē zaudēja austriešiem – 3:6. Šī neveiksme izvirzīja jautājumu – vai spēsim noturēties augstākajā līgā? Vārtus mūsu vienības labā guva Bērziņš, Saviels un Dārziņš.

Ekspertu ieskatā Latvijas izlasei aizsardzība šobrīd nav pietiekami augstā līmenī, vairāku hokejistu meistarība neatbilst lielā hokeja prasībām. Ar cīņas sparū vien nepietiek.

Pret Slovaķiju pirmā uzvara – 5:3 (3:1, 1:1, 1:1)

Aizrāvēģā cīņā izdevās pārspēt pagājušā gada meistarsacīkšu sudraba medaļu ieguvējus – slovakus. Iepriekš ar viņiem bijām spēlējuši tikai vienu reizi – 1997. gadā, kad uzvarējām ar 5:4.

Latvijas izlases labā ar trim vārtu guvumiem jeb *hat-trick* izcēlās Lauris Dārziņš, bet pa reizei precīzi meta Mārtiņš Cipulis un Zemgus Girgensons. Vārtos Kristers Gudļevskis atvairīja 24 no 27 pretinieku metieniem. Šī Gudļevskim bija debija pasaules meistarsacīkstēs.

Pirmos vārtus Latvijas izlases labā pārsteidzoši ātri – jau spēles 15. sekundē (!) guva Mārtiņš Cipulis.

Cipulim tie bija jubilejas – 50. vārti karjērā. Latvijas izlases visu

Lauris Dārziņš

Mārtiņš Cipulis

Kristers Gudļevskis kļuvis par 11. vārtsargu valstsvienībā pasaules meistarsacīkšu vēsturē augstākajā līgā

laiku labāko vārtu guvēju sarakstā viņš dala ceturto vietu ar Aigaru Ciprusu. Rezultatīvātes punktu ziņā Cipulis pietuvojies 100 punktu robežai. Ar 95 rezultatīvātes punktiem viņš ir sestajā vietā valstsvienības vēsturē šajā rādītājā.

Līdz ar šo uzvaru tika pārtraukta Latvijas izlases septiņu zaudējumu sērija pasaules meistarsacīkstēs.

Pret Vāciju auksta duša – 0:2 (0:0, 0:1, 0:1)

Uzvara pret Slovaķijas hokejistiem bija radījusi lielu optimisma pacēlumu gan spēlētājos, gan līdzjutējos.

Diemžēl spēlē ar Vācijas vienību pār mūsu hokejistiem nolija auksta duša, Latvijas izlase spēlēja ļoti agresīvi un cīnijās līdz galam katrā epizodā. Mūsu spēlētāji bija aktīvāki par pretiniekiem, taču turpinājumā vācieši lēnām pārņēma iniciatīvu. Mūsu vienības vārtus veiksmīgi sargāja

Gudļevskis, tomēr 29. minūtē, aplidojot viņa „cietoksni”, Vācijas vienību vadībā ar 1:0 izvirzīja Ūlmans. Nobeigumā ar 2:0 uzvarēja Vācijas izlase.

Pret Franciju svarīga uzvara – 3:1 (1:0, 1:0, 1:1)

Ļoti nozīmīgajā spēlē pret frančiem Latvijas vienībai izdevās uzvarēt ar rezultātu 3:1 (1:0, 1:0, 1:1). Pa vieniem vārtiem guva visi trīs pirmās maīņas uzbrucēji Mārtiņš Cipulis, Jānis Sprukts un Lauris Dārziņš. Francijas vienība iepriekš bija sagādājusi lielu sensāciju, pārspējot spēcīgo Krievijas izlasi ar 2:1. Pret Latviju franči nebija tik veiksmīgi. Latvijas izlases vārtus šai spēlē sargāja Kristers Gudļevskis, laukumā pēc diskvalifikācijas varēja atgriezties arī uzbrucējs Zemgus Girgensons.

Līdz ar šo uzvaru Latvijas izlase nodrošināja palikšanu augstākajā līgā.

P. Karlsons

PAZIŅOJUMI

LATVIJA

Rīgas evaņģēliskās draudzes Vasarsvētku dievkalpojums notiks svētdien, **19. maijā**, plkst. 16, Vecajā Sv. Ģertrūdes baznīcā. Dievkalpojumā kalpos draudzes mācītājs Klāvs Bērziņš. Cimosies Rugāju sākumskolas bērni. Pēc dievkalpojuma kafijas galds. Lūdzu, neaizmirstiet groziņus kafijas galdam! Visi mīļi lūgti un aicināti.

ANGLIJA

No Bērības Līdz Mūžībai

Aicinām apmeklēt I. Ziedoņa piemiņas sarīkojumu piektdien, **24. maijā**, plkst. 19 DVF Londonas namā. Īpašais viesis Nora Ikstena. Pēc sarīkojuma saviesīgs vakars ar I. Ziedoņa dzeju un dziesmām. Ieeja: £5.00 (glāze vīna iekļauta cenā). Mūs atbalsta: DVF, LNPL, Latvijas vēstniecība Lielbritānijā.

DVF Londonas nodaļas vasaradžu kopa aicina uz saviesīgu pēcpusdienu pavasarī sestdien, **18. maijā**, plkst. 16 DVF namā, 72 Queensborough Terrace, London W2. Staigāsim pa dzejnieka Imanta Ziedoņa takām Aivara Jēkaba Zariņa kokles pavadijuma, iepazīsim jaunus māksliniekus Tīnu Gelneri (pie klavierēm Jon Booth), Peteri Ajutu un varēsīm baudīt skolas bērnu sniegumu. Kafijas galds un loterija. Visi būs sirsniņi gaidīti. Ieeja par ziedoņiem.

Latvijas ev. lut. Baznīcas Pārvalde Lielbritānijā visus mīļi aicina uz Draudžu dienu svētdien, 19. maijā, Bradfordā.

Draudžu dienas programma:

Plkst. 10.30 dievkalpojums ar dievgaldu, *The German Protestant Church*, 29 Great Horton Rd,

Bradford BD7 1AA. Piedalīsies Anglijas un viesu mācītāji un baritons Pēteris Svīlis.

Plkst. 12.30 pusdienas DVF namā, 5 Clifton Villas, Bradford BD8 7BY. Uz pusdienām lūdzam iepriekš pieteikties pie Irēnes Novadnieces, e-pasts inovadnieks@live.co.uk, kab. tālr. 07721606003.

Plkst. 13.30 priekšlasījums ar mūziku – “Garīgā aprūpe vecākās paaudzes vidū – problēmas un prieks”, Mīnchenes draudzes mācītāja Dr. Ilze Ķezbere-Herle.

Plkst. 15.00 koncerts – pianists Reinis Zariņš.

Pēc koncerta kafija.

DIEVKALPOJUMI

Londonā, Zviedru baznīcā, 6-11 Harcourt St, W1H 4AG, svētdien, **26. maijā**, plkst. 14 Trīsvienības svētku dievkalpojums ar kristībām un iesvētībām. Svētdien, 9. jūnijā plkst. 14 dievkalpojums ar dievgaldu.

Londonā, Sv. Džeimsa Piccadilly baznīcā, 197 Piccadilly W1J 9LL, svētdien, **16. jūnijā**, plkst. 15 Aizvesto piemiņas dienas dievkalpojums. Sprediķo māc. Dr. Michael Bordeaux. Riko Baltiešu padome.

Rovfantā, Rovfantas muižā, RH10 4NG, svētdien, **30. jūnijā**, plkst. 11.30 dievkalpojums ar dievgaldu

RIETUMANGLIJAS-VELSAS DRAUDZE

Sestdien, **1. jūnijā**, plkst. 14 ar citām luterāņu draudzēm kopējs dievkalpojums. Kornvolā, Truro katedrālē. Pēc dievkalpojuma sadraudzība.

VIDUSANGLIJAS DRAUDZE, māc. V.Vāvere

Birmingamā, All Saints baznīcā, Kings Heath, B14 7RA, svētdien, **26. maijā**, plkst. 15.30 Trīsvienības svētku dievkalpojums ar dievgaldu. Pēc tam kafijas galds.

MANČESTERAS DRAUDZE, māc. G. Putce

Mančesterā, Stretford, M32 8FE, Martin-Luther-Kirche, 9 Park Road, svētdien, **26. maijā**, plkst. 13.30 dievkalpojums Trīsvienības svētkos un Ģimenes dienas svinēšana.

Voringtonā, WAI IXG, Market Gate, Holy Trinity Church, svētdien, **26. maijā**, plkst. 20 dievkalpojums ar dievgaldu Trīsvienības svētkos.

ZIEMEĻANGLIJAS-BRADFORDAS DRAUDZE, māc. G. Putce:

Bradfordā, Vācu baznīcā, 29 Great Horton Rd., BD7 1AA, svētdien, **19. maijā**, plkst. 10.30 Vasarsvētku dievkalpojums ar dievgaldu un Draudžu dienas svinības.

VĀCIJA
DIEVKALPOJUMI

Frankfurtē, senā Emmaus baznīcā, Alt Eschersheim 22, 60433 Frankfurt, svētdien, **26. maijā**, plkst. 13 paredzēts Trīsvienības svētku dievkalpojums. Archib. Elmārs E. Rozītis. Sekos draudzes pēcpusdienu ar tējas galdu draudzes namā. Iepretim S-Bahn stacijai Frankfurt/Eschersheim un tuvu U1, 2, 3 un 8 pieturam Weisser Stein.

Diseldorfas latviešu ev. lut. draudzes Trīsvienības svētku dievkalpojums notiks sestdien, **25. maijā**, plkst. 14 Stephanus-Kirche (kriptā), Wiesdorfer Str.21, Düsseldorf-Wersten, kalpos prāv. K. Bērziņš, pie ērģelēm Malika kundze. Pēc dievkalpojuma kafijas galds.

Minsteres latviešu ev. lut. draudzes Trīsvienības svētku dievkalpojums notiks **26. maijā** plkst. 10:30, Latviešu centrā Minsterē (Salzmannstrasse 152, 48143 Münster), kalpos prāv. K. Bērziņš.

Štutgartē, Vecās Pils kapellā,

Schlosskirche, Am Schillerplatz, svētdien, **2. jūnijā**, plkst. 15 paredzēts dievkalpojums latviešu un vācu valodā. Nīla Jaņa Koeberles kristības. Dievkalpojumu vadīs prof. Dr. Vilfrīds Haerle, māc. Dr. Ilze Ķezbere-Haerle un archib. Elmārs E. Rozītis. Sekos draudzes vakars ar kafiju senās sakristejas telpās.

Ludvigshāfenā, Sv. Ludviķa baznīcā, St. Ludwig, Bismarck- und Wredestrasse krustojumā, svētdien, **26. jūnijā**, plkst. 15 notiks dievkalpojums. Archib. Elmārs Ernsts Rozītis. Pēc dievkalpojuma draudzes telpās aizsalds groziņu veidā.

Beckhofas latv. baznīcā (Am Beckhof 44) **19. maijā** plkst. 14:30 Vasarsvētku dievkalpojums ar kristībām un dievgaldu. Kalpo diak. L. Urdze. Pēc dievkalpojuma kafijas galds draudzes namā.

Hanoverā, Markus baznīcas draudzes namā, Hohenzollernstr. 54, **26. maijā** plkst. 14 dievkalpojums ar dievgaldu. Kalpo diak. L. Urdze. Pēc dievkalpojuma pārrunas pie kafijas galda.

ZVIEDRIJA

GĒTEBORGĀ PAVASARĀ SARĪKOJUMS UN JĀŅU IELĪGOŠANA sestdien, **1. jūnijā**, plkst. 16, Annedalsgården, Carl Grimbergsgatan 52.

Jūnija sākums bija laiks, kad senie latvieši sāka ielīgūt Jāņus. Tāpēc šo vakaru pavadīsim, atdarot latviešu tautas Līgo dziesmu un rotaļu-danču pūru un ieskandinot latviešiem tik nozīmīgus svētkus. Kā tradīcija prasa, arī šajā vakarā sēdisimies pie saimnieces klātā kopējā mielasta galda. Folkloristes Baiba Leimane no Latvijas un Līga Taube no Gēteborgas dalīsies savā pieredzē un zināšanās vasaras Saulgriežu tradīciju kopšanā. Abas ir ilggadīgi darbojušās ar folkloru.

Latvijas viešņa šobrīd ir folkloras kopas „Savieši” dalībniece, tur dzied, dejo un mūzicē, kā arī aktīvi piedalās Jāņu svētku tradīciju mācīšanā Latvijā. Ieeja Kr.120:- (maziem bērniem bez maksas). Laipni ielūdz Latviešu apvienība Gēteborgā/LAG.

Gēteborgas latviešu Pensionāru biedrības tikšanās notiks **25. maijā** plkst. 13 ”Folkpartiet” telpās, NEDRE KVARNBERGSGATAN 7 (atrodas ”Vāstra Nordstan”), Gēteborgā. Jauni biedri laipni gaidīti! Valde

DIEVKALPOJUMI
Stokholmas Latviešu draudzes

Vasarsvētku dievkalpojums svētdien, **26. maijā**, plkst. 14 Somu baznīcā (46. un 55. autobuss, Pils piestātne). Dievkalpojumu vadīs prāveste Ieva Graufelde, Rūta Baumgarte pie ērģelēm, čelliste Anja Strautmane piedalīsies ar mūzikas pieensumu. “Lai tiesa plūst kā straume un taisnība kā mūžīgs strauts!” Ām. 5, 24

Esķilstunas latviešu draudzes dievkalpojums notiks otrā svētdienā pēc Vasarsvētkiem, svētdien, **2. jūnijā**, plkst. 13 Svētā Andreas baznīcā. Pie ērģelēm Viola Rosenquist. Pēc dievkalpojuma kafijas galds dievnamā. Esiet aicināti un gaidīti! Dienas mude: “Viņš kļuvs varens līdz pat pasaules galam!” Mich 5:3

Gēteborgas latviešu ev. lut draudzes Aizvesto un upuru piemiņas dienas dievkalpojums Hāgas baznīcā (*Haga kyrkan*) **16. jūnijā** plkst. 14. Mācītājs Dr. Imants Alksnis. Pēc dievkalpojuma draudze ielūdz uz kafiju Hāgas draudzes telpās. Mīļi gaidīti bērni, latvieši, kā arī viņu latviski nerunājošie draugi, cieņiņi, piederīgie. Katrā kafijas laikā plānots īss kultūras priekšnesums.

LATVIEŠU KOPIBAS VĀCIJĀ VĒLĒŠANU KANDIDĀTI

Arnis Drille

Dzimis 1980. gadā. 1996. gadā, ieguvis stipendiju, ieradās Minsteres Latviešu ģimnazijā. Pēc tieslietu studijām Vācijā ieguvis praktisko pieredzi gan Vācijā, gan Latvijā. Strādā Minsterē par zvērīnātu advokātu. Kopš 1998. gada aktīvs sabiedrisko darbu darītājs gan Latviešu kopības Vācijā, gan Latviešu centra Minsterē ietvaros. Pašlaik Latviešu centra Minsterē valdes priekšsēdis. Precējies, divi bērni.

Aija Ebdene

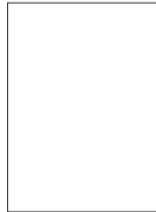
Dzimusi 1941. gadā Pļaviņās, uzaugusi Vācijā, beigusi Minsteres Latviešu ģimnaziju. Ilgus gadus strādājusi Minsteres universitātē, līdztekus par brīvprātīgo latviešu sabiedrībā. Latviešu kopības Vācijā valdes locekle, aktīva Daugavas Vanagu organizācijas biedre, Baltiešu Kristīgās apvienības (Annabergā) un ev. lut. Baznīcas u.c. atbalstītāja.

Nils Ebdens

Uzauzdzis Minsterē, kur beidzjis Minsteres Latviešu ģimnaziju. Jau nībā aktīvs "Eiropas Latviešu jaunatnes apvienībā".

1992. gadā kopā ar sievu Sarmīti nodibināja Latvijas un Baltijas valstu ceļojumu biroju. Šobrīd LKV valdes priekšsēdis. Dzimis 1962. gadā, ģimenē aug divi dēli. Vēlas turpināt darbu LKV: saliedēt veco un jauno sabiedrības daļu, izkārtot kultūras sarīkojumus, rast iespēju, lai LR pilsoņi varētu piedalīties Latvijas Saeimas vēlēšanās un referendumos pēc iespējas daudzās Vācijas pilsētās.

Līga Melnalksne Eberhardt

Dzimusi Limbažos, ieguvusi augstāko izglītību Frankfurtes universitātē, strādā informācijas tehnoloģijas jomā. Precējusies, dzīvo netālu no Frankfurtes. Pārstāv to Latviešu paaudzi, kas pag. gs. 90. gados ieradās Vācijā, lai šeit strādātu par *Au-Pair*. Daudzi no šiem cilvēkiem palika Vācijā, un bieži viņiem nav nekādas saiknes ar latviešu organizācijām vai pat ar latviešiem.

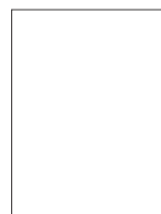
Mērķis ir uzrunāt šos cilvēkus iesaistīties latviešu grupās, neaizmirst Latvijā un Latvijas kultūru. Otra grupa, kuŗu grib uzrunāt, ir tie cilvēki, kas vēlas braukt uz Vāciju, lai studētu vai strādātu. Bieži vien pietrūkst zināšanu un valodas prasmes, lai atrastu pareizās iestādes. Lielu uzvaru liek uz sociālajiem plašsaziņas līdzekļiem tieklī – tīmeklis ir pirmais solis, kur tiek meklēta informācija, palīdzība un sociālais tīkls. Frankfurte ir arī piemērota pilsēta, kur izkār-

tot dažādus sarīkojumus. Piereize ar līdzīgiem projektiem ir liela: vairākus gadus gan *Lions* klubā, gan Frankfurtes universitātē (*Welcome Project*) atbalstīti cittautu jaunieši un studenti, kuŗi Vācijā ieradusies uz vairāku nedēļu vai mēnešu studijām. Jau skolas laikā darbojusies gan vietējā radio un laikrakstā, gan TV par žurnālisti. Ir liels sociālais tīkls, un nav bail uzrunāt cilvēkus un tos sarosināt uz darbošanos.

Inese El Tawil

Ir 32 gadus veca, beigusi ekonomikas studijas Latvijas Lauksaimniecības universitātē, studējusi ekonomiku Vācijā, Vestfālenas Vilhelma universitātē Minsterē. Pašlaik dzīves un darba vieta ir Vācija. Divu bērnu (4 gadi un 6 gadi) māte. Ilgus gadus strādājusi Vācijā gan par personāldaļas vadītāju uzņēmumā *Die Werbebote*, gan par direktora asistenti/vietnieci uzņēmumā *Tankschutz Kunsleben*. Būdama Latviešu centra Minsterē valdes locekle, organizējusi un vadījusi vairākus, tostarp internacionālus projektus gan bērniem, gan pieaugušajiem, kas saistīti ar kultūras notikumu koordinēšanu un norises plānošanu. Brīvajā laikā vada tautasdeju kopu Minsterē *MLaDeKo*, ar kuŗu veikti vairāki projekti kā Vācijā, tā ārpus valsts. Ļoti svarīga liekas latviešu kultūras, tradīciju un latviskuma saglabāšana, uzturēšana un tālāk nodrošana diasporās dzīvojošiem latviešiem. Pārliecināta, ka ar savu līdzdalību spētu palīdzēt Latviešu kopībai Vācijā virzīties uz nospraustajiem mērķiem, sevišķi izglītības un kultūras nozarē.

Kristaps Grasis

Pasaules brīvo latviešu apvienības Kultūras fonda Eiropas vadītājs, Eiropas Latviešu apvienības kultūras referents. Vācijas komponistu savienības biedrs. Mūzikas skolas direktors Bonnā un Veselingā. Dzimis 1970. Precējies, ģimenē audzina trīs dēlus.

Galvenā sirdslieta - sabiedrībā rūpēties par latviešu kultūras un izglītības jautājumiem. Atbalstīt un veicināt latviešu skolu atbilstību, turpināt darbu kultūras sarīkojumu izkārtot un veicināt latviešu kopienu darbību.

Ilze Ieva

Vācijā dzīvo nu jau piecus gadus - pirmos trīs Brēmenē, tad pārcēlusies uz Hamburgu. Tur pabeigusi maģistra studijas un šobrīd izstrādā doktora disertāciju socioloģijā par pieredzi Eiropā Latvijā. Savus tuvakos nākotnes plānus saista ar Vāciju, jo vīrs, kas pats nāk no Hamburgas, mācības beigs tikai 2015. gadā. Vēl dzīvojot Latvijā,

jau kopš pusaudzes gadiem bijusi aktīva dalībniece starptautiskā jauniešu organizācijā (*Children's International Summer Villages* jeb *CISV*), tostarp divus gadus tās valdes locekle. Kopš pārcelšanās uz Vāciju šāda veida aktivitāšu patiešām pietrūcis, un labprāt atkal iesaistītos dažādu sarīkojumu organizēšanā un projektu "bīdīšanā". Tā kā latviešu skaits Vācijā patiešām ir būtiski audzis, iespēju noteikti netrūkst!

Zuze K. Kresliņa-Sila

Dzimusi 1952. gadā Ņujorkā, beigusi mākslas vēstures studijas *Wellesley College* (1974). 1976. gadā atbrauca uz MLĢ par audzinātāju, vēlāk vadīja MLĢ internātu, pašreiz ir administratore Latviešu centrā Minsterē. Ir četri bērni.

FH Minsterē izstudējusi sociālpedagoģiju (1999), darbojas latviešu "scēnā" ārpus (mūzika, teātris, literatūra, draudze) un iekšpus Latvijas (Atelpa un Eiropas Vasaras skola) nu jau ilgus gadus!

Jānis Lielbārdis

Dzimis 1973. gadā Alūksnē. Skolas gaitas sācis Rīgā, E. Dārziņa speciālajā mūzikas skolā. Beidzjis Latvijas Mūzikas akadēmiju, tālāk izglitoties Teātra un mākslas augstskolā Grācā, Austrijā. Solista diploms Mūzikas augstskolā Hanoverā, Vācijā.

Ilggadējs dalībnieks orķestrī *Kremerata Baltica*. Kopš 2002. gada dalībnieks Radio simfoniskajā orķestrī Štutgartē (SWR). Štutgartes draudzes valdes biedrs. Aktīvi piedalās Štutgartes skoliņas darbībā. Štutgartes tautasdeju kopas "Trejdeksnītis" dalībnieks.

Lai cik strauja ir plašsaziņas līdzekļu attīstība un vispārējās globālīzācijas nemitīgā progresija, es, mēs esam piederīgi Latvijai, tās tradīcijām un kultūrai. Esam šeit ieradusies, ļoti dažādu iemeslu vadītī. Ja ir vēlme satikt domubiedrus, komunicēt, veidot sakarus, uzsākt kādu projektu vai to turpināt utt., tad LKV ir kā sabiedrotāis, padomdevējs, atbalstītājs un varbūt arī kā līdzfinansētājs.

Skoliņas svarīgas ne tikai bērniem, bet arī kā turpmāk attīstīta komūnikācija starp vecākiem. Dievkalpojumi, kuŗos tiekas vairāk vecāka gadagājuma (vai trimdas) cilvēki, domu un pieredzes apmaiņa. Vienalga, vai tu runā, domā, raksti, dzied, de-jo vai kā citādi izpauzies latviski vai Latvijas labā, - tas ir tavas identitātes zīmols.

Mērķi: iespējas, ierodoties Vācijā, sasniegt mērķauditoriju, tālākizglītība bērniem latviešu valodā, jautkājās ģimenēs ir pastiprināti jāpalīdz ar latviešu valodu, aktīva diasporas skolotāju apmācība, tuvu un tālu mērķu realizēšanas palīdzība.

Dr. ing. Darja Markova

Dzimusi 1981. gadā. Internacionālo projektu koordinatore Helmholtca Vides pētījumu centrā Magdeburgā. Ieguvusi inženierzinātņu doktora gradu Rīgas Tehniskajā universitātē vides zinātņu jomā, strādājusi Vides ministrijā un pašreiz darbojas par pārstāvi DBU Alumni Latvija (bijušie Vācijas Vides fonda (*Deutsche Bundesstiftung Umwelt*) stipendiāti no Latvijas).

Vizija LKV: galvenais mērķis - dot iespēju komunicēt latviski un uzturēt savu identitāti. Katram Latvijas iedzīvotājam, kas pārcēlies uz dzīvi Vācijā, informācijai par biedrību ir jābūt viegli pieejamai, - mājaslapas izstrāde, papildināšana un uzturēšana. Jaunatnes iesaistīšana biedrības darbā, statistikas sakopojums (par atbraucējiem, to nodarbošanos utt.), organizēt tikšanās ar interesantiem latviešiem Vācijā, uzturēt ciešus kontaktus ar Latvijas vēstniecību, darboties par konsultanti Latvijas-Vācijas sadarbības projektos, sadarboties ar Latvijas-Vācijas biedrību Latvijā, Lietuvisku biedrību Vācijā un citām līdzīgām organizācijām, papildu finansējuma meklējumi kultūras projektiem u.c.

Kaspars Paegle SIEMENS AG

projektu inženieris. Inženierzinātņu maģistra gradu elektrotehnikā ieguvis Rīgas Tehniskajā universitātē. 2002. gadā sācis strādāt SIA SIEMENS par projektu inženieri spēkstaciju automatizācijas jomā. Kopš 2007. gada dzīvo Vācijā (Erlangenā) un strādā par SIEMENS AG projektu inženieri.

Vajasprieki: novuss un tā popularizācija Vācijā, ūdens tūrisms. Jaunā aizraušāns ar novusu mani atveda uz Latviešu centru Minsterē. Minsterē iepazīnos ar daudziem fantastiskiem cilvēkiem. Man bija patīess prieks Vācijā satikt vienkopus tik daudzus draudzīgus un saliedētus latviešus.

Kā reāli varētu ietekmēt LKV darbību? Vajadzētu aizdomāties par interesēm, kas vieno, un papildināt LKV nozares. Pašeizējās nozares veiksmīgi papildinātu arī sports un atpūta. Sports vienlaicīgi ir arī atpūta. Sports vienlaicīgi ir arī atpūta. Sports vienlaicīgi ir arī atpūta. Sports vienlaicīgi ir arī atpūta. Sports vienlaicīgi ir arī atpūta. Sports vienlaicīgi ir arī atpūta.

Dr. Einars Pelss

Dzimis 1946. gada 2. decembrī Vācijā, Lessē. Precējies, trīs dēli. Beidzjis Minsteres Latviešu ģimnaziju. Pēc tam izstudējis medicīnu Bonnas universitātē, vairākus

gadus strādājis uroloģijā, chirurgijā un vispārējā medicīnā. 1985. gadā ieguvis doktora gradu Bonnas universitātē. Kopš 1985. gada patstāvīgs savā praksē kā *Facharzt für Allgemeinmedizin*, Villichā - Nērzenā - netālu no Dilsdorfas. Esmu frat.imanticas loceklis un Villichas *Lions* kluba biedrs un tā prezidents 1995./96. gadā. Ar kluba starpniecību daudz palīdzēts Latvijai, sevišķi Smiltenei - medicīniskai apgādei un bērnumam. Saņēmis Smiltenes goda medaļu par 1995. gadā veiktiem darbiem.

Zane Priede

Dzimusi 1977. gadā, Vācijā dzīvo kopš 2009. gada. Studējusi Liepājas Pedagoģijas akadēmijā, Pedagoģijas fakultātē. Sākumskolā skolotāja, latviešu skoliņas vadītāja Bonnā. Audzina dēliņu. Viens no svarīgākajiem jautājumiem - latviskās identitātes saglabāšana. Ikdienā strādā vācu skolā, kur darbojas ar bērniem pēc pusdienās.

Iedeju ir daudz, laika pietrūkst tās visas īstenot. Gribētos, lai latviešu bērniem Vācijā būtu iespēja apgūt latviešu valodu ikdienā skolā, kā tas ir daudziem citu tautību bērniem. Vēl kāds sapnis ir latviešu koris Bonnā. Gribētos veidot ciešāku sadarbību ar baltiešu centru Annabergā, jo tur arī mīt un darbojas daudz latviešu. Interesē un nodarbina izglītības un kultūras jautājumi. Ja būtu iespēja darboties organizācijas LKV valdē, noteikti vēlētos pievērsties šai jomai.

Roberts Putnis

Sava tulkošanas un uzņēmējdarbības konsultāciju uzņēmuma īpašnieks Minchenē, no kurienes apkalpo klientus Vācijā, Latvijā un Šveicē. Studējis politikas zinātņu Latvijas Universitātē (1994-1997) un tieslietas Ķelnes universitātē (1997-2003).

Kopš 2008. gada dzīvo Minchenē. Pirms tam četrus gadus Rīgā veicis pretkorupcijas biedrības „Sabiedrība par atklātību - DELNA” padomes priekšsēža pienākumus. Vadījis protestus pret Valža Zatlēra ievēlšanu par valsts prezidentu un pret Alekseja Loskutova atbrīvošanu no KNAB vadītāja amata un bijis viens no „lietussargu revolūcijas” organizātoriem. Studiju laikā Ķelnē Roberts Putnis aktīvi iestājās par Latvijas vārda daudzinašanu Reinzesmes reģionā. Viena no viņa ierosmēm bija Ķelnes pilsētas „Baltijas dienas” - vesela Baltijai veltītu sarīkojumu sērija, kas izpelnījās ievērojamu vietējās sabiedrības un preses uzmanību.

Redzējums par darbību LKV
Pamatmotivācija līdzdarbībai LKV institūcijās izriet no tulka gaitās Minchenē pieredzētajām jaunākajās laikā Vācijā iebraukušo tautiešu plašajām problēmām.

(Turpinājums 2. pielikumā)

LATVIEŠU KOPIBAS VĀCIJĀ VĒLĒŠANU KANDIDĀTI

Nākas saskarties gan ar Vācijas tiesu sistēmas rokās nonākušajiem, gan laimes meklētājiem, gan veselām ģimenēm, kas laiž vācu skolās savus bērnus un cīnās par izdzīvošanu. No tā izriet jautājumi, gan kā sadarbība un solidaritāte varētu līdzēt šo cilvēku problēmu risināšanā, gan kā uz visiem laikiem nepazaudēt daudzus izbraucēju Latvijai.

LKV piedāvā piedalīties ar savu pieredzi un zināšanām, kas izriet no daudzu gadu sabiedriskā darba, kā arī no Latvijas sabiedriski politiskās vides labās pārziņāšanas.

Tālis Rēdmanis

Aija Samiņa-Edelhoff

Ir 32 gadi, Vācijā dzīvo kopš 2006. gada, ir sešus gadus veca meita.

Diplomēta vācu valodas skolotāja un tulcotāja, šobrīd strādā Ei-

ropas Sociālo fondu financētā projektā par vācu valodas skolotāju pieaugušajiem. Brīvajā laikā labprāt ceļo un fotografē.

Mērķis darbībai LKV - iespējami projekti, pasākumi latviešu valodas saglabāšanai un attīstīšanai bērniem, kā arī jaunu ideju realizēšana pieaugušo latviskuma saglabāšanā.

Vija Trušele-Huhn

Dzimusi 1965. gadā Latvijā, Latgales pusē, Varakļānos. Beigusi Varakļānu vidusskolu, studējusi Rīgā Lat-

vijas Valsts universitātes Pedaģoģijas fakultātē vācu valodu. Pēc studijām strādājusi universitātē savā fakultātē par vācu valodas mācībspēku. KAAD (*Katholischer Akademischer Ausländerdienst*) 1991. gadā piešķīra stipendiju 6 mēnešu studijām Vācijā. Tā nokļuvusi Minsteres universitātē, kur papildinājusi savas zināšanas Ģermāistikas fakultātē. Minsterē iepazinusi trimdas latviešu sabiedrību, Latviešu centra darbību. Kopš tā laika aktīvi piedalās svarīgākajos latviešu sarīkojumos Minsterē un Bonnā, Annabergā. Precējusies, pieci bērni (apprecējusi atraitni

ar četriem bērniem un palīdzējusi tos uzaudzīnāt). Dzīvo *Oer-Erkenschwick* un strādā Tautas augstskolā (*Volkshochschule*) par vācu valodas skolotāju ārzemniekiem.

Laima Urdze (diakone)

Augstākā izglītība - B.A., BLS iegūta Kanādā. Kalpo četrās latviešu draudzēs Ziemeļvācijā par garīdz-

nieci, ir Vācijas latviešu ev. lut. Baznīcas pārvaldes sekretāre. Vairākus gadus līdzdarbojusies Latviešu centra Minsterē valdē un Latviešu kopības Vācijā padomē. Smagumpunkti: saliedēt sabiedrību, bērniem mācīt latviešu valodu, to lietot par mūsu kultūras atslēgu.

Zanda Vēvere

Dzimusi Jelgavā, pabeigusi LU Juridisko fakultāti, ieguvusi maģistra gradu starptautiskajās biznesa tiesībās Rostokas universitātē Vācijā. Latvijā strādājusi Tieslietu ministrijā un juridiskajā birojā *Collegium*. Kopš

2007. gada dzīvo Vācijā un aktīvi līdzdarbojas ne tikai dažādos ar latviešiem saistītos jautājumos, bet ir ieinteresēta un strādā projektos saistībā ar starptautisko politiku (Tuvo Austrumu jautājumi u.c.) un pat ir ieguvusi pamatzināšanas arābu valodā. Kopš 2011. gada aktīvi darbojas Latviešu centrā Minsterē un ir piedalījies Amerikas latviešu organizāciju sarīkojumos ASV, divus mēnešus strādājusi Latviešu vasaras vidusskolā "Gaŗezers" Mičiganā.

Jānis Vilciņš

Dzimis 1950. gadā, precējies, trīs bērni, zobārstniecības doktors, strādā savā zobārsta privātpraksē Bad Nauheimā.

Šobrīd LKV revīzijas komisijas loceklis. Agrākos gados aktīvs ELJA, tagad ELJA50 biedrs Latvijā. Ieņē daudzus amatus Hessenē pavalsts zobārsta biedrības/ apvienībās.

Elīze Zaļuma

Precējusies, divu bērnu māmiņa, portāla www.lv-de.de veidotāja. Vācijā dzīvo kopš 2009. gada novembrā. Lai arī cik tālu no

Latvijas dzīvojam, mums ir visas iespējas veidot pašiem savu mazo Latviju šeit. Ja ikviens mēs pieliksim savu roku, tad katrs labi paveiktais darbs mūsu

pašu, mūsu tautas, valodas un kultūras saglabāšanā radīs mums ne tikai lepnumu par to, kas mēs esam, bet arī liks priecāties un brīnīties tiem, kam ir izveidojies nepareizs un greizs priekšstats par latviešiem.

Dr. Andris Zemītis

Dzimis 1949. gadā, precējies, trīs bērni, medicīnas doktors, strādā savā kakla, ausu un deguna ārsta privātpraksē

Hamburgā.

Šobrīd LKV kasieris un Latviešu biedrības Hamburgā priekšsēdis. Agrākos gados ieņēmis dažādu līmeņu amatus latviešu sabiedrībā Vācijā, Eiropā un pasaulē. Daugavas Vanagu Vācijā biedrs, Sabiedrības par atklātību DELNA biedrs Latvijā, kā arī profesionālu organizāciju biedrs.

Latviešu mākslinieces izstāde - gleznas uz zīda Kongsvingeras bibliotēkā

Kongsvingera ir neliela Norvēģijas provinces pilsēta 90 km uz ziemeļaustrumiem no Oslo. Manās rokās ir nonācis vietējā laikraksta, *Glāmdalen* 24. janvāra numurs ar žurnālista Kjell. R. Hermansena rakstu par šo izstādi: "Silkevegen gjennom epoker" (Zīda ceļš gadsimtu gaitā) no 14. līdz 31. janvārim 2013. gadā. Mēģināšu atstāt šī raksta saturu. Fakti par mākslinieci: **Ilva Anna Kulberga**, dzimusi Rīgā 26.05.1971. Dzīvo Kongsvingerā. Studējusi mākslu un rokdarbus Latvijas Universitātē, ir maģistra grads pedagoģijā, bijusi mākslas un rokdarbu skolotāja, divus gadus studējusi iekštelpu iekārtojumu (*interior-design*) Radošajā speciālskolā Oslo, galvenās intereses ir glez-

Ilva Anna Kulberga

niecība, sevišķi zīda un pastaļa tehnikā.

Zīds - agrāk un tagad

Jau kopš seniem laikiem zīds ir lietots kā apģērbiem, tā arī mākslai. Zīds bija pirmais, uz kura senlaikos gleznoja, stāsta Ilva Anna Kulberga. Viņas gleznas uz zīda janvārī ir izstādītas Kongsvingeras bibliotēkā. Izstāde rāda arī zīda lietošanu no senlaikiem līdz mūsu dienām. Zīds joprojām ir populārs gan apģērbiem, gan mākslā, tas nekad nebūs nemoderns.

Ilva Anna ir interesējusies par mākslu jau kopš bērnu dienām. „Mana māte bija matemātikas

skolotāja,” stāsta Ilva „un es reizēm biju viņai līdzīgu stundās. Matēmatika bija gaŗlaicīga, es dabūju papīru un krāsas un zīmēju. Pēc pabeigtas izglītības esmu bijusi skolotāja mākslā un rokdarbos, bet tagad nodarbojos tikai ar gleznošanu. Agrāk gleznoju galvenokārt akvareļus, bet 1995. gadā biju studiju ceļojumā Dānijā, tur apmeklējām zīda apgleznošanas darbnīcu, un es ar to aizrāvos. Zīds kļuva mana sūtība.”

Tikdaudz par izstādi. Žēl, ka janvārī nezināju, būtu bijis interesanti to pašiem redzēt, bet, kas par vēlū, tas par vēlū.

Harijs Valdmanis
Oslo

